

J. R. HANNULA

UUDESTISYNTYVÄ
TEMPPELI

UUDESTISYNTYVÄ TEMPELI

PDF-tiedosto on skannattu vuoden 1940 painoksesta.
Taustalla olevaan hakukelpoiseen tekstiin on saattanut
jäää alkuperäisestä poikkeavia kohtia.

Ilmiselviäkään painovirheitä ei ole korjattu.

(Ks. J. R. Hannula, *Kristosofian Polulla II*, s. 304.)

Lahdessa helmikuussa 2016
Jaakko Kesävuori

UUDESTISYNTYVÄ TEMPPELI

KIRJOITTANUT

J. R. HANNULA

TAMPEREELLA 1940
TEKIJÄN KUSTANNUKSELLA

Painettu 1940
Tampereen Työväen Kirjapainossa

ALKUSANA.

VAELTAJIA HAASTATAMASSA.

Hän kertoi:

Luullakseni minäkin kerran tapasin sen vanhan vaeltajan, jonka sanotaan kulkevan maasta maahan, loppuun saakka. Toisin sanoen: hän syntyy jälleen ja jälleen, maasta maahan, kokemuksesta kokemukseen.

Ja niin me lyöttäydyimme yhteen. Sillä minut oli vallannut saavuttamattomuuden kaiho. Oikeastaan meitä oli silloin kolme: Hän ja minä ja minun toverini. Tuo toverini on kylläkin sellainen jörö-mörö — minä kutsunkin häntä joskus sillä nimellä — mutta sittenkin minä pidän hänestä. Yhdessä me viihdyimme kuljeskelemaan maat ja mannut. Yleensä me kuljemme omissa mietteissämme, mutta tunnemme kuitenkin jollain tavoin toistemme ajatukset, tunnelmat ja mielialat. Me saatamme siten kulkea kuin sisäkkäin, kuin jollakin tunnelmien merellä, ajatusten aallokolla; tähystellen saaria, maisemia ja ohikiitäviä pilviä.

Niissä saattaa joskus — jossain sataniemisessä saarella, jossain niemen kärjessä, jossain pilven lonkaleessa — käydä aika supina, ryske ja räiske; tai soinnukas liverrys. Nekin me voimme tuntea toistemme tunnelmilla, nähdä toistemme aatelmilla. Siten me tiellä käydessämme saatamme olla jatkuvasti sanasilla, ajattelun vaihtelussa.

Kerran sieltä, jostain pilven lonkareesta, mahtavasti jyrähti, niinkuin salama tärähti: *Sota!* Ja me pysähdyimme siihen paikkaan. Me näimme niinkuin joku synkkä pilvi olisi tässä täräyksessä hajalleen räjähtänyt. Ja noista usvaisista räiskeistä muodostui uusi pilvi, jossa näkyi kuin ihmiskasvoja, tuskaisesti vääntyneitä.

Me tunsimme niinkuin tuo pilvi olisikin tuskan ja epätoivon pilvi ja se synkistyi yhä. Me aloimme jo odottaa uutta räjähdystä. Ja se tuli. Mutta se ei tullut tulipunaisena, mahtavana ja räiskyvänä, niinkuin ensimmäinen, vaan matalana, kuin maan alta. Se saattoi tuskin pukeutua tajuttavaksi; se pelkäsi omaa ääntään. Mutta tarkkaava tajusi, kuuli sen kumminkin. Ja se kysyi, se kysyi kuin tuskainen tuska: *Pitääkö ihmisen mennä sotaan, vai eikö pidä mennä?* Ja me ymmärsimme: se oli ihmiskunnan tuskainen kysymys. Se kysyi meidänkin sielussamme.

Silloin käänsin sieluni silmät vakavasti häneen, kanssani matkaavaan toveriini. Ja näin: hänkin eli tuossa kysymyksessä. Mutta hän ei saanut vastatuksi. Hän vain tuijottaen kävelee — nyt

juuri näyttäytyen siinä oikeassa jörö-mörömaisyydessään — eikä aio suutansa avata. Mutta samassa minä, joka jo vähin tunnen häntä, toistan kysymyksen: Niin, sanoppaskin: pitääkö ihmisen mennä sotaan, vai eikö pidä mennä?

Ja hän vilkaisee kulmainsa alta levottomasti, niinkuin jotakin miettisi. Näyttää niinkuin hän mielellään muistuttelisi jotakin, jota hänelle kenties oli joskus opetettu. Ja hän on jo avaamaisillaan suunsa, mutta vetääkin sen taas lujasti kiinni. Hänen päähänsä on varmaan välähtänyt joku uusi puoli asiassa, joku toinen kohta, momentti tai pykälä. Mutta kun minäkin vaan vakavasti tuijotan häntä silmiin, niin hän, selvästi kiusaantuneen näköisenä yrähtää: ei se kuulu minuun!

Mutta sen sanottuaan hän alkaa vähän punoittaa; käy sitten kasvoiltaan vakavan vaaleaksi. Alkaa näyttää niinkuin hän olisi häpeissään. Kenties hän oli huomannut, että asia olisi sittenkin hänelle kuulunut. Ja siinä kiemurreltuaan, tuokion tuumailtuaan hän saa sanotuksi: En minä ole sitä asiaa niin itsekohtaisesti ja selvästi vielä ajatellut. Ja sitten, ikäänkuin itsepuolustukseksi lisää: Enkä pidä sitä niin tärkeänäkään; minulle riittää, kun teen työni uskollisesti.

Olen kyllä huomannut, että hänellä on laukku kädessä, josta hän, niinkuin hän sanoo, jakaa leipää nälkäisille, »elämänleipää», niinkuin hänen myös on tapana sanoa. — — Ihmiset tappelevat

ja sotivat — jatkaa hän puhettaan — eikä sille voi mitään.

Puheenvuoro jää taas minulle. Ja minä jatkan: Niinpä niin; kyllä ne ihmiset sotivat, senhän me tiedämme. Mutta sittenkin: pitääkö ihmisen mennä sotaan vai eikö pidä mennä? Ja kun näyttää niinkuin hän aikoisi kiemurrella vastaustaan tuomiopäivään saakka, ja niinkuin hän vieläkin olisi tuossa: »ei se kuulu minuun, kunhan minä vaan...», niin minä panen kysymyksen toiseen muotoon: No, sanohan sitten, onko sota hyvää tai pahaa?

Hän tuntee niinkuin vastaus olisi itsestään selvä, ja siksi hän aikoo juuri avata suunsa, mutta ei avaakaan. Näyttää niinkuin hän punnitsisi asiaa, niinkuin hän olisi huomannut siinä jotakin punnittavaa; tai ehkä jonkun vanhan käsikirjan... Sen huomattuani minä edelleen purkailen kysymystä ja kysyn: Oletko muuten sitä mieltä, että sota tulee maailmassa aina jatkumaan? Silloin hän ilostuu ja sanoo: en luule sodan aina jatkuvan. Niin, olenpa varmakin, että se joskus poistuu.

Hänhän tuli jo miltei puheliaaksi. Ja minä jatkan, kun kerran jatkamaan rupesin: No, tahdotko olla ystävällinen ja sanoa, miksi sitten sota poistuu? Poistuuko se siksi, että se on hyvä, liian hyvä, vaiko siksi, että se on ala-arvoinen ja paha? Ja hän vastaa: Siksi, että se on ala-arvoinen ja paha.

Ja nyt minäkin ilostun. Vai mikä se lie ollut,

joka minussa ilostui. Minusta vain tuntui, että ellei hän olisi osannut vastata, niin minä kenties olisin tullut murheelliseksi, ehkä suorastaan toivottomaksi hänen suhteensa. Mutta nyt, kas nyt, ajattelen minä, on pelastuksen silmu silmu-koitunut. Se voi lähteä kasvamaan.

Ja minä kysyn: kuinka sitten sota, joka on ala-arvoinen ja paha, maailmasta poistuu? Silloin hän vaikenee. Näyttääpä niinkuin alkaisi taas tuo varsinainen ja iänikuinen jörnötys. Ainakin hän sulkee visusti suunsa. Mutta minusta kuitenkin näytti, niinkuin hän olisi ollut aikeissa sanoa: se täytyy hävittää. Kun hän ei sitä kuitenkaan sanonut, niin minä yhä katson kysyvästi häneen. Mutta hän vain kääntelee ja vääntelee ja on sen näköinen niinkuin hän itse juuri olisi keskellä kuuminta sotaa. Silloinpa äkkiä välähtää hänen silmissään, niinkuin hän olisi kuullut loppusignaalin: peräytykää. Ja kun hän on peräytynyt, sanoo hän: minä luulen sen tapahtuvan kehityksen kautta.

Ja taas minä ilostun. Minä luulen olevan syytä ilostua. Että hän sen keksikin: kehityksen kautta! — Hyvä, sanon minä. Mutta sanoppas nyt, milloinka se kehitys alkaa? Ja hän on hyvin ilmeikkään näköinen, aivankuin aurinko olisi juuri nousemaisillaan taivaanrannan takaa. Mutta — taivas meneekin pilveen, hänen vilkas ilmeensä katoaa ja hän on taas totinen ja harmaa. Ja minä kyselen edelleen: Luuletko sinä tuon mainitse-

masi kehityksen tapahtuvan siten, että koko ihmiskunta keiran, yhtäkkiä, ilman muuta lakkaa sotimasta, vaiko niin, että ensin edes yksi ihminen ja sitten yhä useammat lakkaavat?

Näyttää niinkuin hän arvelisi: sota lakkaa sitten kun ihmiskunta riisuu tai riisutaan aseista. Mutta kun se ei ole vastaus kysymykseen, jättää hän sen sanomatta. Ja minä sensijaan jatkan ääneen: Aivan oikein. Kyllä sota on olemassa ja jatkuu niin kauan kuin ihmiset turvautuvat aseisiin, väkivaltaan. Ja huomattuani hänen ilmeensä liikahtavan määrätyllä tavalla, otan minä vapauden jatkaa: Sankarillistako? No, onhan se kieltämättä sankarillista, kun antaa verensä ja elämänsä jonkun asian puolesta. Ja sentähden sitä voidaan pitää tai on varhaisemman kehityksen aikana voitu pitää siveellisestikin sankarillisena. Mutta kun on ehditty huomata, että tuo verensä uhraava sankari koettaa aina ensisijassa uhrata *toisen* ihmisen veren, vastustajansa veren, jättäen jos suinkin mahdollista oman verensä kokonaan vuodattamatta, silloin sen huomattuamme sankarius tummenee, käy arveluttavaksi. Ainakin se voi jonkun korkeamman siveyskäsitteen mukaan käydä arveluttavaksi. Ja sentähden, jotta ihmiskunta koskaan vapautuisi sodasta, täytyykin sen välttämättä kerran löytää ja omaksua tuollainen korkeamman siveyskäsitteen taso, juuri sellainen taso, jossa sota, ihmisen tappaminen sodassakin, tapahtu-

koonpa se minkä asian nimessä tai varjossa ja puolesta tahansa, on sittenkin aina epäsiiveellinen, raaka ja häpeällinen teko, joka saisi kuulua vain petoeläimille.

Ja koska hän, tuo toverini, vain kuuntelee ja kävelee, ehkä myös tuumailee, niin minä edelleen jatkan kyselyjäni, tosin nyt paremmin itselleni kuin hänelle: Jos siis on niin, että sota voi poistua kohta, kun vaan ihmiskunta tai edes sen määräävä osa on omaksunut sellaisen siiveyskäsitteen tason, jossa ei mikään ihmisen tappaminen käy laatuun, niin silloin on järkkymättömän selvää, että ihmiskunnan täytyy kerran päästä lopullisesti edes alkuun sellaisessa siiveyskäsitteessä. Sen täytyy päästä alkuun edes jossakin yksilössä, edes yhdessä ihmisessä. Ja nyt minä kysyn: onko tuollainen siiveyskäsitteen taso vielä kokonaan salatussa maailmassa, vai onko se päässyt maan päällä edes yhdessäkään ihmisessä täydellisesti valtaan? Ja ajan voittamiseksi ja vastausta odottamatta minä edelleen kysyn: onko ehkä Buddha tai edes Jeesus Kristus sen ilmentänyt? Buddhalaisista kerrotaan, etteivät he käy sotia. Buddha kielsi sen. Kun kuitenkin olemme kristityssä maassa, niin jättäkäämme Buddha. Mutta Jeesus Kristus?

Jeesuksen Kristuksen elämänohje ja siiveysoppi esiintyvät Uudessa Testamentissa. Ja jotta pääsisimme asian ytimeen, pankaaamme Uuden Testamentin rinnalle hindulaisten pyhä kirja,

Bhagavad Gita ja meidän Vanha Testamenttimme. Eikö niissä ilmene aivan erilainen siveystaso ja elämänviisaus? Kylläpä vain. Bhagavad Gitassa Krishna kehoittamalla kehoittaa Arjunaa sotaan, kehoittaa suorastaan hävittämään vastustajansa, vihollisensa, moittien häntä raukaksi, pelkuriksi, ellei sitä tekisi. Samoin Vanhassa Testamentissa; esim. kuningas Saul saa Herralta määräyksen tappaa kaikki Amalekilaiset. Ja kun Saul vähän säästää, joutuu hän ikipäivikseen Herran vihoihin.

Näissä kirjoissa, Vanhassa Testamentissa ja Bhagavad Gitassa on siis se henki, että *paha on hävitettävä*. Mutta edustaako Uusi Testamentti ja Jeesus Kristus samaa siveysoppia? Ei, vaan ihan päinvastoin: älä tee pahalle vastarintaa; älä hävitä vihollisiasi, vaan rakasta heitä ja rukoile heidän puolestaan; älä kitke ohdakkeita, ettet vielä nisujakin kitkisi.

Tämä on aivan toista kuin Vanhan Testamentin ja Bhagavad Gitan oppi. Ei mitään sotaa, ei mitään pahan hävittämistä, ei edes vastustamista. Ja kuitenkin ne kaikki ovat pyhiä kirjoja? Sepä ihmeellistä. Mutta tässä tulemmekin taas asian ytimeen: kehitykseen. Pyhätkin kirjat palvelevat näet määrättyä kehityskautta, ollen välittömästi pyhiä juuri tuolla omalla erikoisella kehityskaudellaan. Nuo vanhat pyhät kirjat edustavat sitä aikaa ihmiskunnan kehityksessä, jolloin ei vielä tiedetty rakkauden maagillisesta ja vapauttavasta

voimasta sillä tavalla kuin se tuli Jeesuksessa Kristuksessa tunnetuksi; jonkatähden ei käytännössä osattu eikä tiedetty muuta kuin että pahan vastustaminen oli sankarillinen ja siveellisesti hyvä ja arvokas teko.

Mutta niinkuin voimme myöntää ja ymmärtää, se on samalla myös syy yhä jatkuvaan sotaan ja verenvuodatukseen. Sitävastoin Uuden Testamentin ja Jeesuksen Kristuksen siveysoppi ja elämänviisaus on kieltäytyminen tekemästä pahaa minkään asian varjolla; voittaa paha hyvällä; muuttaa voima pahasta olemuksestaan rakkauden avulla hyväksi olemukseksi. Olkoon mikä tahansa asia ajettavana, mikä tahansa milloinkin saavutettavana, täytyy sitä rakkaudella hautoen lämmittää, järjellä valaisten valaista siksi kunnes se itsessään muuttuu hyväksi. Ei saa tehdä pahaa pahassa tarkoituksessa eikä hyvässä tarkoituksessa.

On siis jo ainakin Jeesuksessa Kristuksessa tullut julki se siveysoppi ja elämänviisaus, jossa kaikki sota sellaisenaan on *mahdoton*. Eivätkä liioin ne ihmiset, jotka tahtovat Jeesuksen Kristuksen oppilaina ja hänen ympärilleen ryhmittyneinä toimia, myöskään voi miekkaan tarttua. Kyllä kaikille Kristuksen opetuslapsille kuuluu tuo sama, mikä sanottiin Simon Pietarille: Pistä miekkasi tuppeen. Sellainen kuuluu länsimaisen eli Kristuksen opille perustetun sivistyksen syvimpään olemukseen. Niinpä sanookin eräs

länsimaalainen salatieteilijä *Mabel Collins* kirjassaan »Kun aurinko kiertää pohjoiseen päin» sivu 115: »Ne, jotka ovat ottaneet osaa pääsiäisjuhliin, eivät enää koskaan voi loukata eikä tappaa tai tuottaa tuskaa.» Siksipä sanotaankin samassa kirjassa sivu 110: »Tässä ei enää ole kysymyksessä taistelu sillä taistelukentällä, missä Bhagavad Gitan Arjuna nousee alemmaa luontoaan ja pahoja himojaan vastaan. Sen taistelun on jo kauan aikaa taistellut ja voittanut se oppilas, joka on kyllin voimakas saapumaan pääsiäisjuhliille.»

Jos me ihmiset yleensä, vieläpä me n.s. kristillinen kirkkokuntakin, tahdomme ajaa jotakin asiaa tai aatetta sodalla, silloin meidän on täytynyt käytännöllisesti jäädä noiden vanhempien pyhien kirjojen kannalle, niinkuin juuri Bhagavad Gitan ja Vanhan Testamentin siveysopin kannalle.

Mutta palataksemme alkuperäiseen kysymykseemme: onko ihmisen mentävä sotaan vai eikö, voimme nyt saada selvän ja asiallisen vastauksen. Se on: jos me ihmiset — olemmeko me tässä ulkoisessa maailmassa ja nimellisesti mitä tahansa, joko juutalaisia, hindulaisia, buddhalaisia tai kristittyjä, vieläpä teosofejakin — jos me emme vielä ole omaksuneet Uuden Testamentin siveysoppia, vaan olemme siinä vanhassa, jota Bhagavad Gita ja Vanha Testamentti edustavat ja johon Uuden Testamentin Vuorisaarnassa ni-

menomaan viitataan — »Te olette kuulleet sanotuksi: Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihollistasi» — silloin me nähtävästi saatamme sekaantua sotaan, tehden sen selvästi Uuden Testamentin ja Jeesuksen Kristuksen siveysopin tietämättä tai välittämättä ja siinä luulossa, että kun se tapahtuu hyvän asian, vieläpä Taivaallisen Isämme ja Jumalan valtakunnan puolesta, on se hyvä ja siveellinen teko. Nimenomaan Kristuksesta ja Uudesta Testamentista välittämättä me kenties — en sano varmaan, koska jotkut hurskaat soturit ovat saattaneet joutua murheen ja katumuksen valtaan vuodattamansa veren tähden — saatamme olla sodassa mukana, tarvitsematta silti tuntea itseämme siveellisesti langenneiksi. Sillä voidaksemme sellaista tuntoa täytyisi meidän olla itse selvästi omaksuneet Uuden Testamentin Vuorisaarnan siveysopin jokapäiväisen elämämme oppaaksi. Jos sen *todella* olisimme tehneet, silloin emme enää voisi vastustaa pahaa, emme kitkeä ohdakkeita nisupellosta, saati mennä sotaan ihmisiä, vihollisiammekaan tappamaan.

Mutta kenties me saattaisimme Vuorisaarnan siveysoppiin perustuvine elämänohjelmienme näyttää peräti pelkureilta, tyhmiltä ja tyhjänpäiväisiltä. Kenties me vielä — kaiken inhimillisen viisauden ja pyhyiden pilkkaajiksi leimatuna saattaisimme joutua Golgatalle. Mutta olisimmeko silloin huonossa, epäluotettavassa seu-

rassa? Eikö juuri silloin — jos niin kävisi — meidän Isämme ja Jumalamme siunaava ja aurinkoinen elämä pääsisi meidänkin kauttamme ylös-nousemukseensa? Sillä muistettava on: Kristus ei pakoita ketään seuraamaan itseään ja oppiaan, mutta jos joku sen vapaasta tahdostaan tekee, silloin Kristus, Taivaallinen Isämme, siunaa sitä ihmistä.

Näin ne kaksi outoa, koditonta vaeltajaa mietteillä tietänsä mittelevät. Ja heidän mentyään pysähdyin minäkin asiaa mietteilläni selvittämään. Saatuani vanhat uskomukset ja näkökannat puhkeamaan, avautui minulle uusi maailma, totuuden maailma, sisästäpäin. Seuraavassa yritämme syventyä tuohon löytämäni uuteen, uudestisyntyettyyn elämänymmärrykseen.

USKONTO JA KRISTUS.

I.

USKO ISÄÄN, POIKAAN JA PYHÄÄN HENKEEN.

Evankeliumissa kerrotaan, että kun Jeesus oli syntynyt, tulivat tietäjät itäisiltä mailta lasta tervehtimään, tuoden lahjoina kultaa, mirhaa ja suitsuketta.

Sellaisenaan kertomus antaa viralliselle kristikunnalle erään opetuksen. On nim. uskottu, että oikeastaan vain juutalaisilla ja heidän perillisillään kristityillä on ollut tietoa ainoasta totisesta Jumalasta. Muut kansat uskontoineen sitävastoin eivät ole tunteneet oikeata Jumalaa.

Mutta nytpä nuo kolme tietäjää eivät kuuluneetkaan »valittuun» kansaan. Ja sittenkin heillä oli enemmän tietoa jumalallisten asioiden järjestyksestä ja tapahtumista kuin »Herran omalla» kansalla. Näinollen kertomus itämaan tietäjistä vapauttaa totuudenetsijän turhasta omahyväi-

syydestä ja avaa ovet teosofialle, kaikkialliselle valolle. Sillä tieto ja viisaus on aina opettanut, että jumalallinen elämänjärjestys ei ole mikään suosikkijärjestelmä. Elämä on kauttaaltaan lakiperäinen. Niinkuin jokainen yksilö, samoin jokainen kansakin on niin lähellä Jumalaa kuin se totuuden etsimisessään kykenee olemaan.

Evankeliumissa ei tietäjistä enempää kerrota. Legendoissa sensijaan mainitaan, että he olivat eri maista, Melchior Intiasta, Caspar Kreikasta ja Baltasar Egyptistä. Ruusu-Ristissä olemme saaneet kuulla heidän olleen Salaisen Veljeskunnan kolme korkeata virkailijaa: Manu, Bodhisattva ja Mahatshohan. Näinollen oli kuin tuo miljoonia vuosia kestänyt vanha liitto olisi kolmen edustajansa kautta lausunut uuden liiton ja sen tulevan johtajan tervetulleeksi. He edustivat ihmiskuntaa sielullisesti ja historiallisesti. Sielullisesti siten, että ihminenkin on henkisesti kolminainen: Atma, Buddhi, Manas, tai myöskin Isä, Poika, Pyhä Henki. Historiallisesti siten, että olemme ennen läpikäyneet planeettamme kolme edellistä ruumistumaa, joita nimitetään saturnus-, aurinko- ja kuumanvantaroiksi. On kuin kukin näistä kolmesta tietäjästä edustaisi yhtä edellistä manvantaraa eli luomiskautta, hoitelisi yhden edellisen luomiskauden perintöä, hedelmää eli siementä ihmiskunnan sielussa.

Kun nyt elämme pallomme neljännessä ruumistumassa, niin voitaisiin kysyä: eikö olisi

pitänyt olla neljä tietäjää? Olisihan nykyisenkin manvantaran edustaja voinut olla mukana. Mutta kolme vain oli. Asian voi kyllä ymmärtää niinkin, että nykyisen ihmiskunnan johtajaksi olisi tuleva juuri se olento, Jeesus Kristus, jonka syntymää tietäjät kunnioittivat. Lahjoillaan he vertauskuvallisesti laskivat valtikkansa tulevan johtajan jalkojen juureen, vaikkakin edelleen hoitavat virkojaan, ainakin siihen asti, kunnes ihmiskuntakin tunnustaa Jeesus Kristuksen johtajakseen ensin periaatteessa ja sitten käytännössä. Kuitenkin tulemme tässä esityksessä huomaamaan, mitkä kohtalokkaat seuraukset johtuvat siitä, että neljäs tietäjä ei ollut mukana, tai paremminkin, että ihmiskunta ei vielä ole kyennyt noiden kolmen tietäjän johdolla tunnustamaan Jeesus Kristusta käytännölliseksi johtajakseen.

Kuitenkin joku legenda kertoo, että tietäjiä olikin neljä. Mutta erämaita samoillessaan tapasivat he jonkun sairaan tai väsyneen tai loukkaantuneen ihmisen. Silloin nousi kysymys: mitä on tehtävä? Sillä jos he ryhtyvät tuota ihmistä hoitelemaan, mukanaan kuljettamaan, niin voi tapahtua, etteivät he ennätäkään tervehtämään äskensyntynyttä kuningasta. Niinpä kolme tietäjää tulivat siihen johtopäätökseen, että on välttämätöntä mennä Jeesus-lastaa tervehtämään. Neljäs sitävastoin otti eksyneen mukaansa, joten hänen matkansa tästä syystä kävi niin hitaasti, että hän ennätti Jerusalemiin

vasta sinä hetkenä, jolloin Jeesusta ristiinnaulittiin.

Tämäkin neljännen tietäjän legenda sisältää syvän opetuksen, joka myöskin tässä esityksessämme jotenkin selvinnee.

Emme nyt puhu enempää tietäjien historiasta ja legendoista, vaan siirrymme suoraan nykyaikaan. Kysymme, missä ovat tai toimivat nyt nuo kolme tietäjää, voidaksemme kulkea heidän mukanaan Kristus-lasta tervehtämään?

Tietäjät työskentelevät näkymättöminä innoittajina ihmiskunnan kolminaistemppeleissä. Yhteiskunnan talouselämä, sivistyselämä ja valtiooikeudellinen elämä muodostavat kuin kolminaisen temppelin. Yksi tietäjistä toimii oikeus- ja valtioelämän ylimpänä hyvään innoittajana. Toinen samoin kaikessa sivistyselämässä, tieteissä ja taiteissa, koulu- ja opetustöyssä. Kolmas tietäjistä toimii hyvään innoittajana kaikessa talouselämässä. Kukin omassa osastossaan, yhteistyössä toistensa kanssa vaikuttavat minkä voivat siihen suuntaan, että ihmiset löytäisivät totuuden, vapautuisivat itsekkyydestä, kunnian ja vallan himosta ja mammonan orjuudesta, tietämättömyydestä, ja kulkisivat Kristus-lapsen luo.

Huomaamme siis, että julkinen yhteiskunta on kuin temppeli, jossa on eteinen, pyhä ja pyhin. Näyttää olevan niin, että nykyisessä tilassaan talouselämä muodostaa eteisen, sivistyselämä py-

häkön ja valtioelämä pyhimmän. Tämä seikka näkyy selvemmin ajatellamme niitä kolmea laitosta: köyhäintaloja, sairaaloita ja vankiloita, jotka ovat muodostuneet elämän temppeleihin kuin alennetuiksi rinnakkaisosastoiksi siten, että vankilat ovat Manun linjalla oikeus- ja valtioelämän yhteydessä, sairaalat Bodhisattvan linjalla sivistys- ja kouluelämän yhteydessä, köyhäintalot Mahatshohanin linjalla talouselämän yhteydessä. Manu saa nöyryytyksekseen Jumalan ja elämän edessä tunnustaa, ettei hän vielä ole onnistunut kasvattamaan ihmisiä sellaiseen ihmisarvon tuntoon ja itsehillintään, kuuliaisuuteen ja palvelu-
 vaisuuteen, jossa ei vankiloita tarvittaisi. Bodhisattva samoin saa nöyryytyksekseen myöntää, ettei ihmiskunta vielä ole ennättänyt kasvaa sellaiseen puhtauteen, valistukseen ja sivistykseen, elämän lakeihin mukautumiseen, ettei sairaaloita tarvittaisi. Niinikään Mahatshohan saa nöyryytyksekseen myöntää, ettei ihmiskunta vielä ole saavuttanut sellaista taloudellista hyvinvointia tai tasapainoa, ettei köyhäintaloja tarvittaisi.

Näin olemme löytäneet kolme tietäjää yhteiskunnan kolminaistemppeleistä. Yhteiskunta muodostaa heille kuin elävän ruumiin tai elävän puvun. Talouselämä muodostuu Mahatshohanin eläväksi ruumiiksi eli puvuksi, jota hän saa ravita, vahvistaa ja kaunistaa. Sivistyselämä muodostaa Bodhisattvan puvun, ruumiin, jota

hän saa yrittää kehitellä kirkastetuksi ruumiiksi. Manun pukuna eli ruumiina on oikeus- ja valtioelämä, jota hän yrittää johdattaa siihen puhtaan järjen sopusointuun, jossa Jumalan tahto tapahtuu.

Nyt olisi etsittävä neljäs tietäjä, se, joka ennätti Jerusalemiin Jeesuksen ristiinnaulitsemistilaisuuteen. Miksi hän juuri siihen tilaisuuteen ennätti? Oliko hän vain päältäkatsojana? Vai oliko hän niiden joukossa, jotka ristiinnaulitsemisen toimittivat? Tai kuuluiko hän niihin, jotka Jeesuksen räakättyä ruumista hoitelivat? Siis joko juutalaisena uhripappina tai laupeuden harjoittajana.

Yksi avain meillä on: säälin ja uhrautumisen avain. Sillä myöhästyihän neljäs tietäjä nimenomaan sentähden, että hän kuljetti mukanaan tuon erämaasta löytämänsä ihmisen. Näinollen hän edustaa yhteiskunnallisen temppelein neljättä kohtaa: alttaria. Sillä alttarillahan uhrataan ja uhraudutaan. Mikä ilmiö yhteiskunnassa muodostaa alttarin, tai sanokaamme alennetun alttarin? Sillä jos köyhäintalot, sairaalat ja vankilat muodostavat alennetun rinnakkaistemppelein talous-, sivistys- ja valtioelämän ohella, niin eikö yhteiskunnassa johdonmukaisesti ole myös alennettu alttari? Kyllä on. Tämän alttarin muodostavat kasarit, sotalaitos. Sinne virtaa toisenlaista ihmisainesta kuin vankiloihin, sairaaloihin ja köyhäintaloihin. Sinne eivät kelpaa

varkaat, eivät sairaat tai vaivaiset. Sotalaitokselle ihmiset uhrautuvat tai heidät uhrataan heidän kukkeimmillaan ollessa. Ja kaikki tämä tapahtuu nimenomaan uhrin merkeissä: heidät uhrataan tai he uhrautuvat joko uskonnon, isänmaan, Jumalan tai jonkun muun asian puolesta. Europan sodassa v. 1914—18 uhrattiin tällä alttarilla monen miljoonan ihmisen veri ja elämä. Se oli valtaisa ihmisuhri. Omalla tavallaan se osoittaa suurenmoista sankariutta ja uhrautuvaisuutta.

Mutta missä näkyy tämän alttarin alennettu luonne? Kysykäämme: eikö näin suunnattoman uhrin seurauksena pitäisi olla suuri siunaus, onni ja hyvinvointi ihmisten keskuudessa? Pitäisipä todellakin. Mutta niin ei ole. Ja siinä juuri näkyy alttarin alennettu, kielteinen luonne. Mitä enemmän uhrataan, sitä enemmän vankiloita, sairaaloita ja köyhäintaloja. On kuin koko elämä alentuisi, niin että koditkin, joiden tulisi olla elämän pyhättöjä, nekin muuttuvat eräänlaisiksi köyhäintaloiksi, sairaaloiksi ja vankiloiksi, s.o. rikosten, paheitten ja omantunnon kalvavien syytösten vankiloiksi.

Tässä näkyy sen neljännen tietäjän uhripallinen luonne. Sillä sotauhrina kärsimyksiä luodaan, Kristusta ja Ihmistä ristiinnaulitaan.

Mutta tällä neljännellä tietäjällä ei ole vain kärsimyksiä luovan uhripapin puku, vaan sillä on myös laupeudenharjoittajan puku. Neljän-

nellä tietäjällä on myös paljon puuhaa haavoittuneen, sairaan, nälkäisen ja ihmisyyden erämaassa eksyneen ihmisaineksen kanssa. Sen vuoksi matka Betlehemiin käy hitaasti. Silloin tällöin voi kuulua hänen korviinsa Kristuksen ääni: »Teillä on aina vaivaiset. », mutta hän kuulee sen vain kuin toisella korvallaan. Toistaiseksi hän ymmärtää Kristustakin, mikäli ymmärtää, mieluummin väkivaltaisen veriuhrin kannalta.

Mitä meiltä ihmisiltä näinollen vaadittaisiin, ollaksemme kolmen tietäjän mukana uhraamassa lahjamme Kristus-lapselle Betlehemissä, eikä siis ollaksemme vain sen neljännen tietäjän keralla Jeesuksen ristiinnaulitsemistilaisuudessa Jerusalemissa?

Luonnollisesti meillä pitäisi olla uskoa ja luottamusta itämaan tietäjiin Manuun, Bodhisattavaan ja Mahatshohaniin.

Tässä suhteessa on lisäksi huomattava kehityksen pyörän siirtyminen. Palestinan tapahtumasta on kulunut noin 2000 vuotta ja olemme siirtyneet eläinradan Kaloista Vesimieheen. Ja taas esiintyivät länsimailla itämaan kolme suurta tietäjää: Moorია, Kuthuumi ja H. P. Blavatsky. He alkoivat julkisen työnsä 1875. Jotkut arvelevat, että juuri sinä vuonna olisikin Kristus-lapsi maailmaan syntynyt. Ainakin nämä tietäjät lahjoittivat tai rakensivat Lapselle kehdon perustaessaan Teosofisen Seuran marraskuun 17

p:nä samana vuonna. Varmaan he tietäjinä tiesivät mitä tekivät, ja niinollen esiintyivät oikeana hetkenä. Sillä marraskuun 17 p:stä ei ole pitkä matka joulun. He esiintyivät meidän ajallamme kuin Johannes Kastaja ja H. P. Blavatsky ennusti: Europa joutuu suureen pulaan ja teosofitkin hämmentyvät niin etteivät enää tiedä mitä teosofia on. Kääntäkää silloin katseenne Pohjolaan ja huomatkkaa, että Suomesta tulee valo.

Tämä ennustus aiheuttaa kysymyksen: eikö siis tietäjien rakentama kehto, Teosofinen Seura, jäänytään Kristus-lapselle? Joutuiko sekin tuolle neljännelle tietäjälle, hänelle, joka on puettu uhripapin ja laupeudenharjoittajan kaksinaiseen pukuun? Tämän asian ratkaisee se seikka, miten Teosofinen Seura suhtautui n.s. maailmansotaan, tuohon valtaisaan uhriin, jossa oli niin paljon puuhaa sekä uhripapeille että laupeudenharjoittajilla. Ihmisinä ja etenkin totuudenetsijöinä meille on tärkeätä voittaa umpimähkäisyys ja päästä selville siitä, johdetaanko meitä Kristuksen syntymän vaiko ristiinnaulitsemisen tilaisuuteen. Ja sen selville pääsemisen yhtenä seurauksena syntyi Suomessa Ruusu-Risti. Kiintoisa yhteensattuma on vielä, että Suomessa syntyi Ruusu-Ristin Perustaja-Johtaja Pekka Ervast kuin käskystä heti seuraavana jouluna, Tapaninpäivänä, kun idän tietäjät olivat marraskuussa Teosofisen Seuransa perustaneet. Ja maailmansodan jälkeen Ruusu-Risti uudelleen tarjosi kehdon Kris-

tukselle. Tai opettajapaikan, sillä Ruusu-Ristissä on otettu vakavalta kannalta sekä idän tietäjien, Moorian, Kuthuumin ja Blavatskyn sanoma ja opetukset, että sitten ennenkaikkea Jeesuksen Kristuksen oppi, neuvot ja käskyt.

Miten nyt osoittaisimme luottamusta idän tietäjille, kulkeaksemme heidän mukanaan Kristuksen luo? Entisille tietäjille siten, että tutkimme kaikkia vanhoja uskontoja. Nykyisen käännekohtan tietäjille siten, että otamme selvää siitä, mitä Moorია, Kuthuumi ja Blavatsky ovat opettaneet. Heidän opetuksensa sisältyvät heidän jälkeensä jättämiin kirjoituksiinsa. Blavatskyn opetukset ovat olleet alunperin julkisuudessa. Myöhemmin julaistiin »Viisauden mestarien kirjeitä», joissa saamme tutustua Moorian ja Kuthuumin opetuksiin. Kuinka voisimme ymmärtää Kristusta ja hänen opetustaan, ellemme tartu tietäjien käteen ja anna heidän johdattaa itseämme Kristuksen luo.

Nyt katson sopivaksi siirtyä meille tuttuun kristilliseen nimistöön ja sanontatapaan. Sillä jos meille sanotaan: »Teidän tulee uskoa ja luottaa itämaan tietäjiin: Manuun, Bodhisattvaan ja Mahatshohaniin», niin se tuntuu vieraalta länsimaisen korvissa. Mutta jos meille sanotaan: »Teidän tulee uskoa Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen», niin se tuntuu kotoisammalta ja herättää luottamusta.

Mitä nyt on usko Isään, Poikaan ja Pyhään

Henkeen? Kristillisellä tavalla on sanottu: Pyhä Henki valaisee, opettaa ja pyhittää, Poika lunastaa kärsimisellään, Isä luo.

Aloittakaamme Pyhästä Hengestä. Onhan sanottu: »Pyhä Henki johdattaa Pojan luo, Poika taas Isän luo.»

Mitä siis tiedämme Pyhästä Hengestä? Miten Pyhä Henki meihin tulee, miten opettaa, valaisee ja pyhittää?

Pyhä Henki pyrkii meihin kahta tietä, sisäistä ja ulkoista. Sisäisesti Jumalan Pyhä Henki pyrkii meihin valaisemaan järkeämme, opettamaan meitä totuuden tajuamiseen. Jos vastustamme totuuden Pyhän Hengen opetusta, muodostuu se syyttämisen hengeksi omassatunnossamme. Mutta jos kuuntelemme ja tottelemme sitä muodostuu sama henki meissä I,ohduttajaksi, lohdutuksen hengeksi.

Ulkonaisella tavalla Pyhä Henki lähestyy meitä uskontojen mestareissa, heidän opetuksissaan, siveysopissaan. Uuden liiton totuuden Pyhä Henki, jonka Jeesus Kristus lähettää, puhuu ennen kaikkea Vuorisaarnassa. Niinpä huomaammekin, että jos asetumme Vuorisaarnan opetukseen epäilevälle, vieroksuvalle kannalle, muodostuu sekin ikäväksi, ilottomaksi asiaksi. Mutta jos Vuorisaarnan opetukseen suhtaudumme kunnioituksella ja myötämielisyydellä, jos siihen asiallisesti syvennymme ja annamme sen vaikuttaa itseemme, yritämme parhaan taitomme

mukaan seurata sen neuvoja, silloin saamme huomata, että Vuorisaarnakin muuttuu Lohdut-tajaksemme, valaisevaksi oppaaksemme. Vuori-saarnan Pyhä Henki valaisee ymmärrystämme, opettaa ymmärtämään ihmiselämää ja sen pää-määrää ja miten sitä päämäärää kohti kuljetaan. Sillä paitsi suoranaista siveysoppia opettaa Kris-tuksen Pyhä Henki ensiksikin, mikä on ihmisen elämän päämäärä: *se täydellisyys, mikä on Isällä henkemme taivaissa*. Toiseksi Pyhä Henki opet-taa, että elämä on lakisiteinen, että siinä vallitsee synn ja seurauksen laki, karma: mitä te kylvätte, sen te nitätte, millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan; niinkuin te anteeksi annatte, niin teille anteeksi annetaan, mutta niinkuin te ette anna anteeksi, niin ei teillekään anteeksi anneta. Kolmanneksi Pyhä Henki opettaa ruumiin ylösnousemusta, jälleensyntymistä. Ruu-miillinen ylösnousemus tapahtuu, kun ruumiillinen lapsi syntyy fyysilliseen maailmaan. Jälleen-syntävä minuus perii »esi-isäinsä», s.o. edellisten ruumistustensa synnit ja ansiot, jotka yhteensä muodostavat hänen persoonallisuutensa, luon-teensa ja kohtalonsa.

Tätä kaikkea opettaa Pyhä Henki. Pyhä Henki on järkeä valaiseva opetuksen ja pyhityksen henki.

Sitten tulee usko Poikaan. Pojasta on sanottu, että hän lunastaa meidät kärsimyksellään. Ei riitä, että me uskomme Poikaan ulkoisena sijais-sovittajana. Usko kärsivään Poikaan on tehtävä

eläväksi, omakohtaiseksi. Eläväksi tulee usko poikaan siten, että Pyhää Henkeä seuratessaan ihminen tulee henkisesti raskaaksi Pyhästä Hengestä ja hänessä syntyy Kristus-lapsi. Omakohtaiseksi tulee uskomme kärsivään poikaan siten, että tietoisesti kärsimme ja kannamme kohtalomme, karmamme, nykyisen ja entisten ruumistustemme tekojen seuraukset. Ei riitä, että Pyhä Henki valaisee järkeämme ymmärtämään elämän lakisiteisyyttä. Poikaluonteessaan ihmisen on opittava vapaaehtoisesti kantamaan kärsimyksiä, erehdysten seurauksia, omiansa ja toisten. Oppiakseen siten saavuttamaan sopusointua lakisiteisessä elämässä, oppiakseen viisautta, myötätuntoa ja rakkautta.

Tämä on elävää ja omakohtaista uskoa Poikaan. Sitten tulee usko Isään. Poika vie Isän luo. Isä on luoja.

Kun ihminen seuraa Pyhää Henkeä opetuksen tiellä ja Poikaa vapaaehtoisen kärsimyksien kantamisen ja rakkauden tiellä, saavuttaa hän vähitellen sen rauhan, rakkauden, viisauden ja taidon, mikä on edellytyksenä varsinaisessa henkisessä, kuolemattomuuden *luomistyössä*.

Täten elävä ja omakohtainen usko Pyhään Henkeen, Poikaan ja Isään johdattaa ihmistä Kristuksen luo, Kristuksen temppeliin ja siinä temppelissä olevalle myönteiselle alttarille. Sillä Jeesus Kristus, kosmillisen Kristuksen ruumistuma, on kaikkien tietäjien ja ihmishengen

kolminaisuuden takana, niitä kaikkia varjostaen ja läpäisten.

Tämän uuden liiton Kristusalttarin muodostumisista lähdemme seuraavassa selvittelemään.

II.

KRISTUS-ALTARIN MUODOSTUMINEN.

Jeesuksessa Kristuksessa alkoi uusi aika ihmiskunnan historiassa. Seuratkaamme nyt hänen uhrialttarinsa muodostumista. Saamme samalla kertaa kaksinnettua valoa asiaan. Opimme ymmärtämään tapauksia Jeesuksen aikana ja nykyisenä aikana. Sillä suurin piirtein tapaukset toistuvat historiassa. Nykyään on käynnissä uusi yritys Kristuksen alttarin pystyttämiseksi ihmiskunnan keskuuteen. Mitä näinollen sanomme Kristuksen työstä ja hänen alttarinsa muodostumisesta historiassa, se sopii valaisemaan ja auttamaan nykyistä työtä teosofisessa liikkeessä, Ruusu-Ristissä.

Salaisen Veljeskunnan, tuon pyhään yhteyden, niinkuin Lutherin kolmannessa uskonkappaleessa sanotaan, kolme korkeata virkailijaa: Manu, Bodhisattva ja Mahatshohan, kävivät siis Jeesus-lastasta tervehtämässä. Mainitsin jo edellä, että nykyisessä ajankäänteessä esiintyivät itämaan kolmena tietäjänä Moorina, Kuthuumi ja

Blavatsky. Mainitsen tämän muistuttaakseni vieläkin mieliimme, että olisi opittava antamaan menneitten tapausten ymmärtämisen valon olla apunamme ymmärtääksemme nykyisen ajan tapahtumia. Mainitsin myös, että maailmansodan jälkeen syntyi Ruusu-Risti Suomessa kuin kohdalon välttämättömyytenä.

Palauttakaamme siis mieleemme, että ihmiskunnan keskellä on toimiaut ja yhä toimii tuo alennettu alttari, sodalle uhraaminen, niellen kuiluunsa ei vain politiikan, sivistyselämän ja talouselämän, vaan myöskin uskonnot ja kirkkokunnat. Ilman suurta päänvaivaa ymmärrämme, että ellei ihmiskunta tahdo ihan tahallaan kulkea perikatoa kohti, niin on toisenlainen, koroitettu, myönteinen, luova ja rakentava uhrialttari muodostettava.

Tällaisen alttarin pystyttäminen edellyttää, että täytyy olla sellaisia ihmisiä, niin koeteltuja, niin rakkauden Jumalaan yhtyneitä, että he ikäänkuin itse tulevat tuoksi alttariksi.

Jeesuksesta Kristuksesta tuli ensimmäinen tuollainen ihminen. Seuratkaamme sentähden hänen työtään, hänen muodostumistaan tuoksi uudeksi temppeleiksi ja uhrialttariksi.

On heti ymmärrettävä, että Jeesus ei ole elämän lakien ulkopuolella oleva ihme-ilmiö. Sellainen olisi suora mahdottomuus. Jos hän kykenee tulemaan uuden ajan peruskiveksi, niin tapahtuu se yksinomaan sen perusteella, että hän on järke-

vyiden, rakkauden, kuuliaisuuden ja uhrautuvaisuuden kehityksessään sivuuttanut kaikki muut. Niinpä huomaammekin, että Jeesus jo kaksitoistavuotiaana hämmästytti oppineita viisau-dellaan. Kolmekymmenvuotiaana hän tun-nustetusti sivuutti siihenastisen huippukehityk-sen. Hän sai kaksinkertaisen tunnustuksen, tunnustuksen Jumalalta ja ihmiskunnan ete-vimmältä edustajalta, suurimmalta »vaimosta syntyneiden» joukossa. Johannes Kastaja tun-nusti Jeesus Kristuksesta: »Jonka kengänpaulaa minä en ole arvollinen päästämään». Ja Jordanin kasteen jälkeen, kun Jeesus oli noussut ylös vedestä, taivaat aukenivat ja taivaasta kuului ääni, joka sanoi: »Tämä on minun rakas Poikani, johon olen mielistynyt».

Mutta sitten Jeesuksen täytyi kestää niiden enkelivaltojen rynnistys, voittaa niiden olentojen viisaus, jotka eivät seuranneet kolmen tietäjän mukana Betlehemiin, jotka eivät olleet siellä laulamassa: »Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto.» Kasteen jälkeen, niinkuin evankeliumeissa ker-rotaan, Jeesus kohtaa kolme kiusaajaa. Kiusaa-jissa näemme edustajan kustakin kolminaistemp-pelin osastosta. Mahatshohanin johtaman ta-lousosaston alempi viisaus sanoo: »Jos sinä olet Jumalan Poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi.» Jeesus ymmärtää heti, että ihmiskun-nan elämäntarkoitus ei toteudu pelkästään aineel-

lisella hyvinvoinnilla. Ihminen on henkiolento ja hän tarvitsee henkistä ravintoa kasvaakseen, jalostuakseen ja viisastuakseen. Ehkä virallinen kristikuntakin nyt jo alkaa huomata, että teknillinen edistys ei kykene poistamaan edes taloudellista pulaa niin kauan kun on olemassa tuo alennettu alttari, sodalle uhrautuminen. Sillä sota ja armeijat nielevät pohjattomaan kitaansa kaikki taloudellisetkin saavutukset.

Toinen kiusaaja edustaa Bodhisattvan johtaman sivistysosaston alemmaa, kapinoivaa johtoa, sokeata uskoa ihmeoppeineen, materialismin pinta-puolista tietoa ja sivistystä. Pyhäkön harjalta, todellisen tiedon ja viisauden temppelistä, kiusaaja kehoittaa Jeesusta heittäytymään alas, alas sokeaan uskoon, kunnianhimoon ja pinta-puoliseen sivistykseen ja luottamaan siihen, ettei hän jalkaansa kiveen loukkaisi. Tämä kiusaaja ei edusta pyrkimystä sydämen valistukseen, ei elämän lakiperäisyyden tuntemiseen. Sentähden Jeesus hylkää sen.

Kolmas kiusaaja edustaa Manun johtaman valtioelämän alemmaa puolta. Korkealta vallan, väkivallan ja vallanhimon vuorelta kiusaaja näyttää maailman valtakunnan ja sanoo: »Tämän kaiken minä annan sinulle, jos heittäydyt maahan ja kumarrat minua.» Jeesus kieltäytyy. Mutta miksi? Eikö Jeesus siis halua ottaa johtoa käsiinsä fyysillisellä tasolla? Tietenkin hän haluaisi. Mutta ilman varauksia. Maailma asettaa vieläkin

Kristukselle omia ehtojaan. Jos Mestari tarjoutuisi johtamaan maailmaa, tai jotain kansaa tai valtakuntaa siinä, niin asetettaisiin hänelle vieläkin se ehto, että hänen olisi rajoituttava noudattamaan niitä lakeja ja asetuksia, joita jo on tai joita yhä laadittaisiin.

Tämä ehto maailman puolelta tekee mahdottomaksi, että Mestari, todellisesti viisas ihminen voisi olla julkisessa johdossa. Kristus pysyy syrjässä siihen asti, kunnes joku kansa tai kirkko saavuttaa edes sellaisen järkevyyden, että se ymmärtää luovuttaa johdon ja vallan Mestarille ilman ehtoja, täydellä luottamuksella. Tähän järkevyyteen kuuluu oleellisesti Vuorisääntönsiveysopin tunnustaminen. Jos olisi niin järkevä kansa tai edes kirkko, silloin se sanoisi Mestarille: Ole sinä johtajamme ja hallitsijamme ilman meidän asettamiamme ehtoja. Me luotamme sinuun. Johda ja hallitse sinä. Laadi sinä tarpeelliset lait ja asetukset sen viisauden mukaan, mikä sinulla on, mikä Jumalalta tulee.

Tosiaan: mitä me tekisimme sellaisella Mestari-Johtajalla, jolle meidän olisi laadittava lait, asetukset ja toimintaohjeet? Kuitenkin ihmiset ja maailmanviisaat ovat tuota hyljättävää aatetta noudattaneet. Omatekoisilla pykälillään, säännöillään ja uskonkappaleillaan he ovat tukkineet Mestarin suun. Viisaimmat ovat siten jääneet syrjään.

Niin kävi Jeesuksellekin. Hän oli niin täydellisen viisas, totuudennäkemyksessään järkkymättön, että hän kieltäytyi alistumasta alemman viisauden asettamiin kumartamisehtoihin.

Mikä näin ollen jäi Jeesuksen tehtäväksi? Mikäpä muu kuin ryhtyä luomaan uutta leiliä, pientä henkistä yhtymää, jossa ensin osattaisiin ratkaista vallankysymys. Kun tässä ensin onnistutaan, silloin tuo pieni valioryhmä voi esimerkiksi ja henkisellä voimallaan vaikuttaa auttavasti muuhun ihmiskuntaan. Siinäkin merkityksessä Jumalan valtakunta on hapatuksen kaltainen. Niinpä Jeesus kokosi ympärilleen valiojoukon henkisesti kehittyneitä ihmisiä. Niitä hän ryhtyi opettamaan ja kasvattamaan. Hän opetti heitä kaikissa yhteiskuntatemppelein kolmessa osastossa. Talousosastossa hän opetti, että ihmisen ei tule ensisijassa huolehtia taloudellisesta toimeentulostaan, vaan hänen tulee asettaa henkinen elämä ensimmäiselle sijalle. Sivistysosastossa hän pani painoa siihen, että ihminen etsisi ja tulisi totuuden tietoon, että hänen henkinen järkensä syttyisi kuin kynttilä ja valaisisi sisäistä ja ulkopuolista elämää. Oikeus- ja hallitusosastossa hän ei kehoittanut pyrkimään valtaan, vaan totuuden palvelukseen: suurin on se, joka eniten palvelee.

Näin alkoi Jeesus työnsä valiojoukon kasvattamiseksi. Jonkun ajan kuluttua näemme Jeesuksen uudelleen vuorella, nyt kirkastuksen vuorella.

Hänellä on mukanaan kolme etevintä oppilastaan: Pietari, Jaakob ja Johannes.

Tämä ei suinkaan merkitse vain sitä, että he olisivat kiivenneet vuorelle. Vuori on vertauskuva myöskin. Mestarinsa johdolla oppilaat olivat mietiskelyssä niin harjaantuneet, että he ensiksikin kykenivät ajatuksissaan keskittymään ja sitten kohoutumaan sille puhtaan järjen ja tajunnan tasolle, jossa vallitsee se elämäntila, jota Vuorisaarna esittää. Heidän vuorelle nousemisenä on siinä, että oppilaatkin kykenivät ymmärtämään Mestarin antamaa Vuorisaarnan opetusta.

Samalla tulee uusi tunnustus elämän puolelta. Oppilaat kuulivat äänen sanovan: »Tämä on minun rakas poikani, johon olen mielistynyt, kuulkaa häntä.» Toisin sanoen, nämä kolme oppilasta pääsivät varmuuteen siitä, että heidän opettajansa oli todellinen Mestari, se ennustettu, joka laski perustuksen uudelle ajalle. He ymmärsivät, että heidän tuli yhteistyössä auttaa Mestaria uuden sivistyksen luomisessa. Heidän ei tullut toivottaa opettajansa mestariutta, vaan tehdä työtä hänen kanssaan.

Näin oli saatu mahdollisuudet esille. Oli saatu vaadittavat edellytykset uuden temppelin ja uuden alttarin perustamiseen. Oli kolme uutta tietäjää, jotka ymmärsivät Kristusta ja Kristus itse neljäntenä. Yksi näistä oppilaista olisi tullut uuden temppelin yhdeksi pylvääksi, Manuksi,

toinen toiseksi pylvääksi, Bodhisattvaksi, kolmas kolmanneksi pylvääksi, Mahatshohaniksi. Kristus itse olisi ollut alttarina kaiken keksellä. Tälle Kristus-alttarille ihmiset sitten olisivat oppineet kulkemaan kolmen tietäjän keralla, kulkemaan valtioelämässä, sivistyselämässä ja talouselämässä. Jumalan valtakunta olisi lähtenyt leviämään suoralta kädeltä ihmisten keskuuteen maan päällä.

Mutta sitten tapahtui onnettomuus. Kristus joutui väkivallan uhriksi. Kristus oli kyllä voittanut kaikki ihmiset ja enkelit viisaudessa ja henkisessä voimassa. Mutta ihmiskunnan karma sisälsi sellaisia asioita, että ne valtat, jotka eivät voittaneet Jeesusta viisaudessa, ne saattoivat toteuttaa väkivallan teon. Vastustavat henkivallat inspiroivat ja saivat johtavat piirit nousemaan Jeesusta vastaan. Niinpä sitten Jeesusta ristiinnaulittaessa olivat edustettuina kaikki kolme osastoa. Sivistysosestosta olivat papit ja oppineet. Valtio-osastosta maaherra ja sotamiehet. Talousosastosta kansa, jotka kaikki yhdessä toimittivat Jeesuksen ristille.

Näin tuli Kristuksenkin perustama uusi alttari veren tahrिमaksi, vai sanoisimmeko pyhittämäksi.

Kun siis tämäkin Kristuksen alttari tuli veriseksi, niin nousee kysymys: mikä nyt on ero näiden kahden alttarin välillä, sen alttarin, jossa sotilasveri vuotaa ja sen, jossa on vuotanut Kristuksen ja ensimmäisten kristittyjen veri?

Etenkin ottaessamme huomioon, että profeettain verta on vuodatettu ennen Kristustakin.

On olemassa tärkeä eroitus. Sillä vanhat profeetatkin yleensä, ainakin ennen Buddhaa, harjoittivat itsekin väkivaltaa, tahrasivat omatkin kätensä veljiensä verellä. Niinpä Mooses esiintyy verisenä valloittajana. Elias taas, tuo suuri profeetta, kerrankin otatti kiinni 450 Baalin profeettaa, »vei heidät Kisonin ojalle ja tappoi heidät siellä». Nuo suuret profeetat eivät näinollen olleet rakkauden, Kristuksen Vuorisaarnan siveysopin kannalta katsoen yleensä muita ihmisiä ylempänä. He olivat vain älyllisesti kehittyneempiä ja tarmokkaampia, joten he myöskin pystyivät harjoittamaan suurempaa väkivaltaa. Senpätähden Kristus sanookin: »Kaikki, jotka ovat tulleet ennen minua, ovat varkaita ja rosvoja.» Varsinaisen ihmisyyden kannalta katsoen kaikki väkivalta, myöskin ihanteellinen väkivalta on rosvoamista. Tässä suhteessa Kristuksen alttari on toisenlainen.

Siirtykäämme nyt Jeesuksen menettelyyn ja sielunelämään. Niinkuin edellä jo lyhyesti mainittiin, sisältyy ihmisen sielunelämään kolme perintöä edellisistä luomiskausista. Meidän sielumme sisältyy eläin-, kasvi- ja kivikunnan perintö. Kaikki nämä olivat Jeesuksessa jalostuneet hienoimpaan lajiinsa, siihen, jossa ne alistuvat ihmistä kannattamaan ja kaunistamaan. Niinpä kun Kristus vertaa itseään kasviin,

niin hän ei vertaa mihin tahansa kasviin, vaan jaloimpaan, hyödyllisimpään. Hän sanoo: »Minä olen tosi viinipuu.» Tai kun Kristusta verrataan kivennäiseen, niin ei mihin tahansa, vaan elävään kallioon, josta vuotaa virkistävä juoma. Niinkuin apostoli sanoo: »He joivat hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi, ja se kallio oli Kristus.» Jeesus itse vertaa Vuorisaarnansa siveysoppia kallioon. Myös hän puhuu kalliista helmestä. Ja kun Kristusta verrataan eläimeen, niin ei mihin tahansa, vaan viattomimpaan: lampaaseen, vieläpä karitsaan. Sensijaan suurten väkivallanharjoittajien elämellisenä vertauskuvana on ollut raatelija, joko suorastaan vain peto, niinkuin keisari Neroa on nimitetty, tai tiikeri, joksi ranskalaista valtiomiestä Clémenceauta nimitettiin. Tai leijona, niinkuin Kustaa II Aadolfia nimitettiin. Ja Kustaa Aadolfinhan sanotaan sanoneen: »Ken lampaaksi heittäytyy, hänet susi syö.» Ehkä niinkin. Kustaa Aadolf vaan unhoitti, että hänen oman Mestarinsa, jonka asian puolesta hän sanoi taistelevansa, elämellisyyden vertauskuvana oli juuri lammas, karitsa.

Tähän vertauskuvaan kannattaa hiukan tutustua, sillä sen ymmärtäminen auttaa Kristuksenkin ymmärtämistä.

Miten siis lammas menettelee? Minun nuoruudessaani oli vielä etelä-Suomessakin susia. Minä kylläkään en joutunut sutta näkemään, mutta

kuulin vanhojen kertovan, miten lammas menettelee suden edessä. Ensinnäkin lampaat juoksevat pakoon, mutta kun susi vaan lähestyy, silloin ainakin johtava lammas kääntyy sutta vastaan, lyö etujalallaan maahan, pannen siten oman luonteensa mukaisesti siveellisen vastalauseen suden menettelylle, ja jää siihen suden raadeltavaksi. Mahdollisesti toiset lampaat ennättävät sillävälillä turvaan.

Mutta juuri näinhän Jeesuskin menettelee. Ensiaikoina hänkin, kun juutalaiset uhkasivat hänet kivittää, »lymysi ja lähti pyhäköstä». Mutta välien yhä kiristyessä hän ei enää pakene. Korvalle lyödessä panee hänkin siveellisen vastalauseen sanoen: »Miksi minua lyöt.» Vainoojainsa ahdistamana antautuu hänkin johtavan lampaan tavalla raadeltavaksi sanoen: »Minä se olen.» Seuralaisiinsa viitaten hän pyytää niinkuin lammasinkin toivoo seuralaistensa puolesta: »Antakaa näiden mennä.»

Toinen asia on, että kristikunta myöhemmin ymmärsi väärin Kristuksen ristiinnaulitsemisen ja muodosti siitä räikeän sijaissovitusopin. On yritetty selittää, että vain Kristus, Jumalan Poikana kykeni siten kuolemaan, rukoillen surmaajainsa puolesta: »Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä tekevät.» He unohtavat, että Stefanus, ensimmäinen marttyyri, niinkään rukoili surmaajainsa puolesta: »Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä!» Ja tuhannet Kristuksen

opin seuraajat kolmena ensimmäisenä vuosisatana saivat tehdä samoin.

Jeesuksessa Kristuksessa näemme siis uuden, henkevämmän ihmistyyppin. Sentähden häntä sanotaankin toiseksi Aadamiksi. Ainoastaan uusityyppinen ihminen kykeni perustaaman uusityyppisen alttarin.

Ymmärtääksemme tätä uutta tyyppiä ja alttaria vieläkin paremmin, pysähdymme hetkeksi ensimmäisiin kristittyihin. Sillä heissähan uusi tyyppi tulee jotenkin näkyviin. Eikä se tyyppi suinkaan ole toimettomampi ja pelkurimaisempi kuin vanha. Ajatelkaamme vaan Paavalia ja toisia apostoleita ja huomaamme heti, että he edustavat uutta ihmistyyppiä. Ensimmäisiä kristittyjä vainottiin nimenomaan sentähden, että he olivat heränneet tajuamaan ja omaksuma uuden tyyppin ihanteen ja niinollen kieltäytyivät polvistumasta vanhan tyyppin alttarille, kieltäytyivät antamasta lippuvalaa ja uhrautumasta Rooman legioneille. Kristus vapahtajana oli avannut heidän silmänsä ja nyt he ymmärsivät olevansa vapahdettuja, vapahdettuja asiallisella tavalla, vapahdettuja vanhasta sota-alttarista, jotta olisivat vapaat uhraamaan ja uhrautumaan Kristuksen perustamalle rakkauden, aseettoman elämän alttarille, ei leijonan, vaan lampaan, karitsan tavalla.

Tällä tavalla Kristus on kyllä valmistanut ja tarjonnut vapahduksen kaikille ihmisille. Mutta

ulkonaisen elämän johtajat johtavine kirkkoineen eivät toistaiseksi ole tätä vapahdusta vastaanottaneet. Virallinen maailma tahtoo pitää kynsin hampain kiinni vanhan tyyppin alttarista ja sille uhrata.

On sanottu: Kristus tuli kun aika oli täyttynyt. Aika oli täyttynyt siten, että vanhan alttarin palvonnassa miljoonien vuosien kuluessa, jälleensyntymien vierieissä, kaatuessaan uudelleen ja uudelleen tappotantereilla, oli jo kehittynyt muutamia niin pelottomia sieluja, että heidän suhteensa saattoi tulla kysymykseen aseista luopuminen. Omassa sielussaan he jo saattoivat aavistaa, että aseille uhrautuminen ei kenties sittenkään ole korkein ihmiselle mahdollinen uhri. He aavistivat, että kenties Jumala ei olekaan sodan ja väkivallan Jumala, vaan että Jumala sisimmässään saattaakin olla rakastava Isä. Ja jos niin on, niin eikö ihmisen pitäisi kuunnella tätä rakkauden Isää ja sille uhrautua?

Näin saattoivat jotkut valiosielut jo aavistella. Ja kun sitten yksi ihminen, merkillinen tietäjä, alkoi julkisesti puhua totuuden ja rakkauden Jumalasta, rakastavasta Isästä, jonka yhteyteen hän sanoi päässeensä ja jonka yhteyteen hän sanoi jokaisen ihmisen voivan päästä, niin tuo puhe herätti outoa, merkillistä vastakaikua heidän rinnassaan, sydämessään, omassatunnossaan, järjessään. Ja kun Jeesus vielä lisäsi, että tuo rakkauden Jumalan valtakunta on kuin sisäisenä

siemenenä ihmisessä itsessään, niin se puhe ihmeellisesti vastasi heidän omiakkin aavistuksiaan.

Ellei tällaisia ihmisiä olisi ollenkaan ollut, niin Kristuksen tulo olisi ollut merkityksetön, enneaikainen. Nyt niitä oli, ja he saattoivat tulla oppilaiksi toiselle Aadamille, uudelle ihmistyyppille. He oppivat ymmärtämään elämän lakiperäisyyden ja sen, että kaiken takana on rakastava Isä, jonka sallimatta ei lintukaan oksalta putoa. Kun he tämän ymmärsivät, niin he aivan järkevällä ja asiallisella tavalla saattoivat luopua aseista. Tosiaan: he tunsivat olevansa vapahdettuja aseitten käytöstä. Ja heidän rohkeutensa, järkevyyteensä ja sankariutensa oli siinä, että he eivät jättäytyneet loppumattomaan järkeilyyn aseista ja aseettomuudesta, väkivallan ja rakkauden Jumalasta, vaan he tekivät ratkaisevan valinnan. Se valinta teki mahdolliseksi, että he saattoivat ottaa päällensä uuden uhrautumisvelvollisuuden, sen, jonka Kristus heille antoi: rauhan, valon ja rakkauden valtakunnan perustamisen maan päälle.

Tällainen totuuden, rauhan ja rakkauden jumalanvaltakunta yritti olla ensimmäinen seurakunta noin 300 vuotta. Kun muu maailma, hallitseva Rooma edelleen uhrasi ensimmäisen Aadamin, vanhan ihmistyyppin väkivalta-alttarille, uhrasi ensimmäinen seurakunta toisen Aadamin, uuden ihmistyyppin rauhan ja rakkauden alttarille.

Mutta sitten tapahtui uudelleenjärjestelyjä, uskonpuhdistuksia, joita seuraavassa lähdemme tarkastelemaan.

III.

USKONPUHDISTUKSET JA TEOSOFIA.

Ymmärtääksemme omaa aikaamme, kristikunnan vaikeuksia, teosofian ja Ruusu-Ristin tehtävää, on meidän lyhyesti seurattava kristikunnan jatkuvaa muodostumista uskonpuhdistusten valossa.

Suurin piirtein kristikunnassa on tapahtunut kolme uudelleenjärjestelyä. Siis yksi kunkin kolmen tietäjän Manun, Bodhisattvan ja Mahatshohanin osastolla. Neljäs, eli ensimmäinen alttaria koskeva onnettomuus tapahtui, niinkuin edellä olemme nähneet, heti alussa. Se tapahtui siten, että Kristuksen alttari ei säilynyt verettömänä. Siinä onnettomuudessa näemme neljännen tietäjän sormet pelissä, hänen, joka ennätti Jerusalemiin vasta Jeesusta ristiinnaulittaessa, ja joka on puettu laupeudenharjoittajan valkeaan pukuun, mutta jonka puvun alla on kärsimyksiä luovan uhripapin musta puku.

Tämä ensimmäinen onnettomuus tarjosi mahdollisuuden ajatella Kristusta vanhatestamentilli-

sena lepytysuhrina. Kristus-alttarilla palavaa uhritulta saatettiin ruveta kuvittelemaan vain kärsimysten tuleksi eikä enää järjellisen rakkau- den ja palvelevaisuuden luovaksi tuleksi.

Alkuseurakunta kuitenkin oli selvillä siitä, että kristinusko oli Kristuksen opin seuraamista. Niinhän lähin oppilas, Johannes, kirjoittaa: »Siitä me tiedämme hänet tuntevamme, että pidämme hänen käskynsä.» Alkuseurakunta ymmärsi Mes- tarinsa verikuoleman rikokseksi. Niinkuin Pie- tarikin ensimmäisenä helluntaina juutalaisia nuhdellen sanoo: »Jonka te laista tietämättömien miesten kautta ristiinnaulitsitte ja tapoitte», samoin Stefanus nuhdellen sanoo juutalaisille: »Ja teistä on nyt tullut hänen kavaltajansa ja murhaajansa.» Ensimmäiset kristityt ymmärsi- vät Kristuksen verikuoleman oikealla tavalla senkin tähden, että he itse saivat aina olla valmiit antamaan verensä samalla tavalla — elleivät tahtoneet kieltää Mestariaan ja jälleen uhrautua aseitten alttarille. Selväähän on, että jos Kristus olisi saanut elää ja jatkaa työtään, niin veriso- vitusopin muodostuminen olisi ollut sula mahdot- tomuus. Sensijaan se seikka, että Kristus joutui, Stefanuksen tavalla sanoen, murhatuksi, antoi mahdollisuuden myöhemmälle verisovitusopille.

Näitä myöhempiä muodostelmia on tapahtunut, niinkuin sanoimme kolme. Ensimmäinen tapah- tui yhteiskuntatemppelein valtio-osastossa, Manun linjalla, toinen sivistysosastolla, Bodhisattvan

linjalla, kolmas talousosastolla, Mahatshohanin linjalla. Ensimmäisen toimeenpanivat latinalaiset, toisen germaanit, kolmannen slaavit.

Näitä n.s. uskonpuhdistuksia ajateltaessa nousee heti kysymys: eivtkö Kristus ja apostolit kyenneetkään perustamaan oikeata kristinuskoa? On myös tarjolla päinvastainen ajatus: ovatkohan uskonpuhdistukset olleet vain jatkuvaa luisumista henkisyydestä aineellisuuteen?

Tutkikaamme asioita. Ensimmäinen uudelleenjärjestely tapahtui keisari Konstantinuksen aikana noin v. 325. Keisarin sielunelämän kannalta ymmärrämme tapahtumat seuraavalla tavalla. Eteväenä hallitsijana keisari luonnollisesti tajusi olevansa maansa ja kansalaistensa isä. Roomassa oli vanhastaan uskonnonvapaus. Nyt oli luovuttu tästä periaatteesta. Oli vainottu yhtä uskontokuntaa, kristittyjä. Maan isän kannalta sellainen oli onnetonta. Se oli suorastaan kansakunnan elinvoimien tuhlausta. Etenkin kun kristityt kaikesta huolimatta olivat kunnollista väkeä. Tosin heillä oli kummallinen päähänpiintymä: *he kieltäytyivät sotapalveluksesta ja lippuvalasta*. Eikö sellaista seikkaa voitaisi järjestää, saattoi keisari ajatella. Ainakin hänen velvollisuutensa maan isänä oli yrittää parastaan.

Ja keisari yritti. Vähitellen selvisi kuin itses-tään, miten on meneteltävä. Menetelmässä huomaamme kolme kohtaa. Ensimmäinen: kristityille tarjoutuu täydellinen uskonvapaus. Hei-

dän ei enää tarvitse kokoontua katakombeissa, vaan julkisesti, miten parhaaksi näkevät.

Tämä oli kieltämättä suurenmoinen saavutus, ja se saattoi herättää silloisissa kristityissä ansaittua riemua ja kiitollisuutta.

Mutta keisari meni vieläkin pitemmälle: kristityille tarjoutui yksinoikeus järjestää uskonnollisesti asiat Rooman valtakunnassa. Olivathan kristityt ja heidän jumalansa osoittautuneet kunnollisiksi kärsimyksissä ja vainoissa. Ehkäpä niillä todella on tietoa jumalallisista asioista. Sekä tämän että jo työnjaonkin kannalta on sopivaa, että kristityt hoitavat taivaalliset asiat.

Se oli hurmaava näky kristityille. Tosin kaikkein viisaimmat heistä jo saattoivat hämmästyä. Etenkin, koska tähän jälleen päättyi uskonnonvapaus Roomassa. Mutta viisaimpien epäily hukkui vähemmän viisaitten voiton hurmioon.

Nyt saattoi keisari ajatella: Roomasta tulee kristittyjen Jumalan valtakunta. Tietysti kristityt nyt ryhtyvät puolustamaan oman jumalansa valtakuntaa. Ja miten tämä puolustus keisarin kannalta katsottuna saattoi tapahtua? Tietysti siten, että kristityt nyt astuvat kristillisen Rooman kristillisiin legiooneihin. Keisarin kannalta oli ymmärrettävää, etteivät kristityt tahtoneet taistella pakanallisen Rooman puolesta. Mutta asiahan oli toinen nyt, kun Rooma on kristitty valtakunta.

Ja niin kävikin. Olisihan ollut suorastaan

kiittämättömyyttä keisaria kohtaan kieltäytyä lippuvalasta ja sotilasuhrista nyt, kun keisari oli osoittanut sellaista jalomielisyyttä. Lahja lahjasta!

Näin oli kristikunta langennut Manun linjalla, yhteiskuntatempelin valtio-osastossa. Kristikunta oli langennut kiusaukseen, joka sanoo: »Tämän kaiken minä annan sinulle, jos heittäydyt maahan ja kumarrat minua.» Kristikunta kumarsi ja sai Rooman maailmanvallan. Kristuksen kannalta katsoen tapahtui jälleen onnettomuus.

Tähän oikeastaan loppui todellinen kristinusko. Kristuksen oppi jätettiin. Kristus ei enää ollut se käytännöllinen Vapahtaja, joka vapahti vanhasta sotilasalttarista, ei se Mestari, jonka oppia seurattiin. Kristuksesta tuli salaperäinen lepytysuhri ja sijaissovittaja ja kristinusko muuttui kulttiuskonnoksi. Toisiksi palvottaviksi Jeesuksen ohella tulivat Pyhä Henki ja Isä.

Erittäin vaikuttavaksi kultiksi muodostui Neitsyt Marian palvonta. Jumalan Äiti tuli kuin pelastavaksi renkaaksi. Olihan arveluttavaa lähestyä palvoen ja rukoukset huulilla Kristusta, koska oli vielä kuin tuoreeltaan muistissa Mestarin sanat: »En tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan, ei se ole kristitty, joka sanoo minua Herraksi, vaan se, joka tekee minun neuvojeni ja käskyjeni mukaan.» Sentähden, niinkuin sanottu, oli hiukan ujostuttavaa lähestyä Kristusta tällä uudella tavalla. Silloin keksittiin

Jumalan Äiti, joka sopi erinomaisesti välittäjäksi Poikansa valtaistuimen luona. Häntä uskalsi paremmin lähestyä. Oli turvallista vedota Pyhän Neitsyen äidilliseen sydämeen.

Maria-kultti sai paljon aikaan. Tämä naisellis-äidillinen prinssiippi synnytti suurta hartautta, vaikutti tunteisiin ja vieläpä älyynkin. Se synnytti suuria mystikkoja, kuten pyhän Bernhardin ja pyhän Birgitan. Madonnan palvonta synnytti myös innoittuneita taiteilijoita. Ja olihan sekin jotakin. Kun ei enää seurattu Kristusta hengen korkeuksiin, kohotettiin katse ainakin korkeihin kirkontorneihin.

Naisellis-äidillinen prinssiippi sai niin ollen paljon hyvää ja kaunista aikaan hartaudessa ja taiteessa.

Mutta mihin joutui miehinen prinssiippi? Mihin sen voimat käytettiin? Mitä se sai aikaan?

Miehinen prinssiippi pukeutui avoimesti sen neljännen tietäjän kärsimyksiä luovan uhripapin mustaan pukuun. Kun ei enää miehen tavalla kuljettu hyveen ja totuuden kaidalla tiellä, kun ei enää Kristusta seurattu kärsimyksiä kantaen, niin lähdettiin kärsimyksiä luomaan. Syntyi inkvisitsioni, julmurien musta paholaismystiikka.

Näin oli tuo salaperäinen neljäs tietäjä saanut molemmat pukunsa käytäntöön. Naisellinen prinssiippi pääasiassa oli puettu laupeudenharjoittajan valkeaan pukuun, miehellinen prinssiippi

pääasiallisesti kärsimyksiä luovan uhripapin mustaan pukuun.

Yleensä tämä kaksinaisen mystiikan henki oli sangen voimakas keskiajalla. Koko elämä kulki uskonnollisuuden merkeissä, oli uskonnollisuuden leimasimella leimattu.

Nyt siirrymme germaanien toimeenpanemaan uskonpuhdistukseen. Sillä etenkin germaanien miehisen jäyhää ajattelua alkoi tämä mystillisuus vähitellen väsyttää, jopa tympäistä. Heistä tuntui vastenmieliseltä puhe mystillisestä avioliitosta, jossa ihminen oli morsian ja Kristus ylkä. Jumalan Äidin, madonnan ja pyhimysten palvonta alkoi myös tympäistä heitä. Ei Maria ole meitä lunastanut, he sanoivat. Eivät pyhimykset voi syntejämme sovittaa, he väittivät. Sentähden: pois pyhimykset, pois madonnat, pois turha tunteilu!

Ja niin kävi. Tunteellinen hartaus hyljättiin. Kirkkojen maalaukset peitettiin kalkkivedellä. Mutta poistettiinko myöskin miehisen prinssiin, kärsimyksiä luovan uhripapin musta puku? Ei. Sitä ei poistettu. Noitaroviot roihuivat germaanienkin puhdistamassa uskonnossa. He muodostuivat kenties aikansa sotaisimmiksi kansoiksi. Kristuksen oppia ei suinkaan palautettu germaanien puhdistamaan uskontoon. Mystiikka pääasiassa vain poistettiin. Mitä jäi väkivallan rinnalle? Jäi usko, vanhatestamentillinen usko sovintovereen.

Näinollen tämä oli jo kolmas onnettomuus, katsottuna Kristuksen kannalta. Tapahtui lankeemus yhteiskuntatemppelein sivistisosastolla, Bodhisattvan linjalla. Langettiin siihen kiusaukseen, joka sanoo: »Heittäytykää alas pyhätön harjalta ja uskokaa, uskokaa ihmeeseen, sovintovereen ja teille käy hyvin, te ette jalkaanne loukkaa...»

Oli taas eletty joitakin vuosisatoja. Uskossa. Mutta vähitellen alkoi muutamia älyniekkoja jälleläoleva uskokin kiusata. Miksi pitäisi uskoa Jumalaan? kysyivät he. Ja sovintovereen. Onko Jumalaa kukaan nähnyt? Eikö ainoa oikea Jumala ole järki?

Tuumasta toimeen. Tehtiin muutamia valmistavia kokeita Ranskan vallankumouksen aikana ja vähäksi aikaa hyljättiin uskokin Jumalaan. Tahdottiin päästä kerrassaan irti kaikesta hämäristä, elää avoimin silmin, tervejärkistä elämää.

Tämä jatkuva puhdistuksen vaatimus veikin lopulliseen puhdistukseen. Sen toimeenpanivat slaavit. Venäjän kansa joutui tämän uudelleenjärjestelyn koekentäksi. Siinä järjestelyssä uskonpuhdistus saavutti lopullisen »puhtauden». Sen »puhtaammaksi» sitä ei enää saa. Sillä nyt tultiin suorastaan jumalattomien uskontoon, uskontoon, jossa ei enää ole edes uskoa Jumalaan.

Tapahtui neljäs onnettomuus. Se tapahtui yhteiskuntatemppelein talousosastossa, Mahatshohanin linjalla. Langettiin siihen kiusaukseen,

joka sanoo: »Muuttakaa kivet leiviksi.» Ihmisestä tehtiin vain leipää tuottava kone.

Nyt olemme kuilun pohjassa, materialismin suossa. Nostammeko päämme? Tahdommeko jotain oppia? Jos sen teemme, voimme oppia heti pari asiaa. Ensiksi: on ollut kohtalokasta alunperin ryhtyä mestaroimaan Kristuksen itsensä antamaa oppia, selittämään hänet sovitusuhriksi ja hänen vuorisaarnansa opetukset epäkäytännöllisiksi. Tuollaisilla selityksillä aletaan luisua alas hengen vuorelta. Vauhti kiihtyy ja luisuminen jatkuu siihen asti, kunnes ollaan saavuttu kuilun pohjaan, materialismiin ja itsekkyyteen.

Toinen opetus tai paremminkin varoitus on se, että jos kristikunnan luisuminen militarismin ja materialismin syliin jäisi pysyväiseksi, jos bolshevistinen elämänymmärrys lähetysaarnajineen pääsisi määrääväksi, tietäisi se Europan siveellistä perikatoa.

Ymmärrettävää on, että edelläkäyneet onnettomuudet, uskonpuhdistukset, ovat olleet bolshewismin edelläkävijöitä, ovat tehneet sen mahdolliseksi. Ensimmäisessä onnettomuudessa Palestiinassa tuli Kristus-alttari veriseksi. Toisessa onnettomuudessa noin v. 325 poistettiin Kristuksen oppi ja tilalle tuli hartausmystiikka ja väkivalta. Kolmannessa onnettomuudessa poistettiin mystiikka ja tilalle jäi usko ja asept. Neljännessä onnettomuudessa poistettiin uskokin,

joten tilalle jäi bolshevistinen materialismi ja väkivalta. Bolshevistinen ajattelu on seuraavanlainen: »Kristityt ovat pari tuhatta vuotta usko-
neet Kristukseen ja tulleet siihen teoreettiseen ja käytännölliseen tulokseen, että Kristuksen oppi on käytännöllisesti mahdoton. Miksi siis jatkaisimme toivotonta kokeilua? On tehtävä ratkaisu: joko Kristuksen oppi toteutetaan tai se jätetään turhana haaveena. Kirkot itse ovat todistaneet, että Kristuksen oppi ei sovi käytäntöön. Tämän todistuksen annettuaan kirkot ovat tehtävänsä tehneet. Me kuulutamme kerta kaikkiaan: »Kirkot ja uskonnot eivät itsekään usko Kristuksen oppiin, joten ne niin ollen ovat tarpeettomia. Me haluamme pysyä todellisuuksien ja mahdollisuuksien rajoissa. Kirkot ovat tarpeettomina ja hämmentävinä laitoksina kokonaan poistettavat.»

Bolshevikit ovat näin ollen tehneet lopulliset johtopäätökset kirkkojen opeista ja panneet ne käytäntöön. Koko kristikunta on syyllinen. Bolshevismi on kristikunnan opeillaan ja käytännöllään synnyttämä lapsi. Se on kristikunnan luisumisen karvas hedelmä.

Mitä on nyt tehtävä? Lyhyesti: kristikunnan on joko painuttava yhä suurempaan kurjuuteen, tai sen on ruvettava kuuntelemaan viisaitten ihmisten ääntä. Mestarin ja hänen oppilaittensa häpäiseminen, syytteleminen ja vainoominen saisi jo riittää.

Mistä siis etsimme viisaita ihmisiä? Kärsivällisyyttä! Esiintyihän Venäjällä viimeisen uskonpuhdistuksen koekentällä sellainen mies kuin Leo Tolstoi. Miksi ei ryhdytty Tolstoin kanssa neuvotteluihin? Jos niin olisi tehty, saattaisivat asiat nyt olla toisella kannalla. Sensijaan Venäjän Pyhä Synodi julisti Tolstoille kirouksen. Siten torjuttiin Tolstoin auttava käsi.

Mutta Venäjältä lähti toisenkinlainen profeetta, H. P. Blavatsky. Tolstoi rajoittui tulkitsemaan kristinuskkoa. Blavatskyn sanoma sensijaan valaisee elämän ongelmaa kokonaisuudessaan. Päämäärä on täydellisyys, joka saavutetaan monien elämien kuluessa. Täydellisiä ihmisiä on jo olemassa. On olemassa Mestarien Valkoinen Veljeskunta. Heidän oppilaikseen tulee ihmisen pyrkiä, heidän johdollaan kulkea kaitaa tietä täydellisyyttä kohti.

Tällä Mestarien sanomalla Blavatsky laski järjellisen perustuksen uudelle sivistykselle. Siitä sanomasta saattaa alkaa ylöspäinen kulku hengen vuorelle.

Mutta Blavatsky ei esiintynyt ainoastaan opettajana, vaan myöskin ennustajana. Edellä jo mainitsin, miten Blavatsky oli sanonut Europan joutuvan suuriin vaikeuksiin. Tulee niin suuri hämmennys, etteivät teosofitkaan enää tiedä, mitä teosofia on. Mutta, jatkoi Blavatsky, kääntäkää katseenne pohjolaan ja huomatkkaa, että valo tulee Suomesta.

Työmme tähden olemme oikeutetut ja velvolliset ottamaan tämän asian vakavan harkinnan alaiseksi. Pysyäksemme historiallisella pohjalla muistakaamme, että on tapahtunut lankeemus kussakin tempelin kolmessa pylväässä ja neljäs alttarissa. Alttari vääristyi ensiksi, pylväät sitten. Oikaisu tapahtuu vastakkaisessa järjestyksessä, pylväät ensin ja alttari viimeksi. Teosofian sanomassa tulevat pylväät tavallaan oikaisuiksi. Esiintyi kolme tietäjää: Blavatsky, Kuthuumi ja Mooriam. Kukin näistä tietäjistä muodostaa oman pylväänsä. Pylväät muodostuvat, mikäli toteutetaan teosofisten seurojen kolme lakuperäistä ohjelmakohtaa. Vaikka kaikki ovat yhtä, niinkuin jäsenet ruumiissa, niin tavallaan nousee Mooriam, Manun pylväs, kun toteutetaan ensinmäistä kohtaa: »Kehoittakaa ihmisiä yleiseen veljeyteen, katsomatta uskontunnustukseen, rotuun, ihoväriin, kansallisuuteen, sukupuoleen, yhteiskunta-asemaan tai säätyyn.» Kuthuumin, Bodhisattvan pylväs nousee toteutettaessa toista kohtaa: »Edistäkää vertailevia uskonnollisia, filosofisia ja tieteellisiä tutkimuksia.» Tavallaan Blavatskyn, Mahatshohanin pylväs nousee toteutettaessa ohjelman kolmatta kohtaa: »Tutkikaa tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.»

Alttari on vielä jäljellä. Täytyy tulla selvyys siihen, mitä alttari on, mitä Kristus on. Täytyy tulla selvyys siihen, että Kristus-alttari ei ole

kärsimyksiä luovan uhripapin ja laupeudenharjoittajan kaksiverhoinen alttari, vaan että se on vapaaehtoisen kärsimyksien kantamisen, totuuden valon ja henkisesti luovan rakkauden alttari. Tätä alttaria varten täytyy esiintyä vielä neljäs tietäjä. Se tietäjä on Kristus. Mutta niinkuin pylväät saivat nykyaikaiset ruumistumansa, samoin täytyy alttarinkin saada. Jostain päin täytyy Kristus-valon puhjeta. Mestarien lähettinä Blavatsky antoi viittauksen. Hän ei tässä suhteessa kehoittanut kääntämään katsetta itään, ei länteen, ei Intiaan eikä Amerikkaan, vaan pohjoiseen, Suomeen. Ja Suomessahan syntyi toisena joulupäivänä 1875 suuri Tietäjä, Pekka Ervast.

Kiinnittäessämme vakavaa huomiota Blavatskyn viittaukseen huomaamme ensiksikin, että Suomi muutamissa suhteissa muistuttaa Palestiinaa. Palestiina oli pieni autonominen valtio suuren maailmanvallan liepeillä. Niin oli Suomikin. Palestiina oli uskonnollisesti suvaitsematon, joten se yleensä joutui vainoamaan henkisempiä työntekijöitään. Niinpä suurimman poikansa Jeesuksenkin se surmasi, leimattuaan hänet ensin uskonnon ja Jumalan häpäisijäksi. Isäntäkansaansa Roomaa vastaan Palestiina nousi aktiiviseen, aseelliseen vastarintaan ja siihen tuhoutui. Ehkä ihmiskunta on pikkusen viisastunut parin tuhannen vuoden aikana. Suomi ainakin osasi asettua passiiviseen vastarintaan isäntä-

kansansa mielivaltaa vastaan ja vapautui. Itsenäistyi kuin kohtalonsa kädestä. Myöskin Suomi on säätänyt uskonnon vapauden. Myöskin on jo tehty ensimmäisiä aloitteita pakollisen asevelvollisuuden poistamiseksi. Ja pakollinen kielto-laki poistettiin. Ei siis ole mahdotonta, että Suomi sallii Kristuksen uhrialttarin muodostumisen keskuudessaan. Jos niin tapahtuu, silloin Suomi todellakin korjaa sen virheen, jonka Palestiina teki. Palestiina sai aikaan, että Kristuksen alttari tuli veriseksi, mikä onnettomuus antoi mahdollisuuden väärinkäsityksille ja kristikunnan luisumiselle materialismiin ja väkivaltaan. Suomen olisi vastapainoksi sallittava verettömän alttarin muodostuminen. Suomessa voisi muodostua todellinen kristinusko: aseettomuuden, rauhan ja valon temppeli. Sen keskellä olisi viisas olento, jota ei rääkättäisi, vaan jonka työtä ja opetuksia kunnioitettaisiin. Jos Suomen kansa on niin viisas, että se sallii tämän tapahtua, että se itsekin ryhtyy sellaista alttaria kunnioittamaan, sellaiselle alttarille uhraamaan, silloin Suomikin tulee osalliseksi Valoon. Suomeen voi syntyä todellinen henkinen koulu, pyhän veljekunnan mestarimysteriot.

IV.

LUOSTARIT HENKISINÄ KOULUINA.

Uskonnoissa yleensä on ollut sisäisempiä kouluja, mysterio-opistoja. Niin oli kristinuskossakin. Sellaisia olivat luostarit. Luostarien tarkoitus ja tehtävä on voinut hämmentyä, niin että ne saattoivat muodostua vain eräänlaisiksi turvakodeiksi, itsekkyyden ja väkivallan keskuksiksi. Alkuaan niillä oli koulun luonne. Ei vain sellaisen koulun, jossa läksyjä lukemalla saavutetaan oppiarvoja. Luostarien piti olla henkisiä, sanoisimmeko salatieteellisiä kouluja. Tarkoitus oli kasvattaa Mestarin oppilaita, henkisiä opettajia, ihmiskunnan auttajia.

Näinollen pääsyvaatimuksetkin olivat toisenlaiset kuin tavallisiin kouluihin. Siinä ei riittänyt yksin älykkyys tai lukeneisuus, vaan vaadittiin myös, ja ennen kaikkea, epätsekkyyttä, siveelistä luonnetta, henkistä kehittyneisyyttä. Täytyi olla elämäntutkimuksessa saavuttanut tutkinnon, tunnussanan. Oikeastaan kolme tunnussanaa.

Selvitelkäämme ensin näitä kolmea sanaa,

mitä ne ovat, mihin ne on kätkeyty ja miten ne löydetään. Sillä asia on yhtä tärkeä meille teosofiassa ja Ruusu-Ristissä kuin aikaisemminkin.

Ensi sijassa nämä sanat on kätkeyty ihmiseen itseensä. Mutta tavallaan ne on kätkeyty myös siihen yhteiskunnalliseen kolminaistemppeeliin, josta edellä on ollut puhe. Yksi sana, siemen tai helmi on kätkeyty Manun johtamaan valtiopylvääseen. Sen me löydämme Manun johdolla. Toinen siemen on kätkeyty Bodhisattvan johtamaan sivistyspylvääseen. Sen me löydämme Bodhisattvan johdolla. Kolmas helmi on kätkeyty Mahatshohanin johtamaan talouselämän pylvääseen. Sen me löydämme Mahatshohanin johdolla.

Aavistamme jo, että täytyy olla neljäskin sana. Niin onkin. Luonnollisesti se on kätkeyty alttariin. Sen me löydämme Kristuksen johdolla, kaikkien kolmen tietäjän auttamana, tavallaan vaihtamalla pylväistä löytämämme kolme helmeä alttarissa olevaan neljänteen.

Tavallaan näillä kullakin helmellä on pari vartijaa, jotka on voitettava. Tärkeimmän, alttarissa olevan helmen vartijana on tuo salaperäinen neljäs tietäjä, hän, joka on puettu kärsimyksiä tuottavan uhripapin mustaan ja laupeudenharjoittajan valkeaan pukuun ja joka ennätti Jerusalemiin vasta Jeesuksen ristiinnaulitsemisen tilaisuuteen. On selvää, että on voitettava tämä neljäs tietäjä ja hänen kaksinaiset

pukunsa, ennenkuin varsinainen alttarin Sana, Logos, saavutetaan. Ja lunnaksi on luovutettava nuo Manun, Bodhisattvan ja Mahatshohanin pylväistä löydettävät helmet.

Etsikäämme nämä kolme helmeä. Ensinnä Mahatshohanin pylväessä oleva talouselämän helmi. Ensimmäisenä vartijana on laiskuus, sellainen toive, että olisi mainiota, kun ei tarvitsisi mitään tehdä. Tämä vartija on voitettava. Toinen vartija on mammona, sellainen unelma, että olisi suurta, jos olisi oikein rikas. Mutta tämäkin on voitettava. Ellei ihminen näitä vartijoita voita, tekevät ne hänet orjakseen. Eikä ihminen oikeastaan voita, ellei hän löydä Mahatshohanin pylväessä olevaa tunnussanaa. Ja mikä se on? Se on työnilo, ahkeruus. Tämän sanan avulla ihminen vapautuu rikkauden ja köyhyyden orjuudesta. Parhain taloudellinen pääoma on ahkeruus, työnilo.

Toiseksi etsikäämme Bodhisattvan pylväeseen kätkeyty sivistyselämän helmi. Ensimmäisenä vartijana on nautinto, mustasukkaisuus, kateus, itsekkyyt. Sellainen täytyy voittaa. Toinen vartija on kunnianhimo, joka myös on voitettava. Ne molemmat voitetaan sanan avulla, sen sanan, joka on sydämenilo, kiitollisuus, puhtaus. Ihminen, joka vaikka on ulkoisesti sivistynyt, oppinut, mutta sydämessä asuu kateus, mustasukkaisuus, kunnianhimo, hän ei ole elämän edessä sivistynyt eikä vapaa. Jumalan edessä on

sivistynyt ja vapaa se ihminen, jonka sydämessä asuu puhtaus, ilo ja kiitollisuus. Tämä on toinen helmi.

Kolmanneksi se helmi, mikä on kätkeyty valtioelämään, Manun pylvääseen. Tämän helmen alempana vartijana on matelevaisuus, vehkeileväisyys, kapinallisuus. Sellainen vartija on voitettava. Toisena vartijana on vallanhimo, komentamisen halu. Sekin on voitettava. Sana jolla nämä voitetaan, on kuuliaisuus, palvelemisen ilo.

Nämä ovat ne kolme helmeä eli sanaa, joita etsivät kaikki ihmiset tiedottomasti mutta tietoisesti ne, jotka pyrkivät kuolemattomuuteen. Kun uskonnolliset ihmiset puhuvat pelastumisesta sanan avulla, niin todellisuudessa ne ovat nämä sanat. Sillä niiden avulla ihminen pelastuu laiskuuden paheesta ja rikkauden himosta, kateudesta ja kunnianhimosta, matelevaisuudesta, kapinallisuudesta ja vallan- ja komentamisen halusta. Sentähden Väinämöinenkin etsi näitä kolmea sanaa kaikkialta, tuonelastakin, mutta löysi ne Vipusen vatsasta. Sillä yhdeltä kannalta katsoen, Vipunen on koko tämä yhteiskunnallinen kolminaismaailma.

Nyt seuraa tärkeä kysymys: mitä varten ihmisen on nämä sanat etsittävä ja löydettävä? Tavallaan olemme tähän jo vastanneet, mutta vastaamme vieläkin. Ensiksi sitä varten, että ihminen saavuttaisi sen vapauden, josta juuri

oli puhe. Mutta jos hän tähän vapauteen tyytyy, silloin puuttuu tärkein helmi hänen inhimillisestä kruunustaan. Sillä nuo kolme helmeä kuuluvat kolmeen edelliseen luomiskauteen, ovat niiden kertaamista ja täydentymistä. Varsinainen tämän luomiskauden inhimillinen helmi eli Sana sensijaan kuuluu alttariin, ja sen saavuttaminen varsinaisesti kruunaa ihmisen.

Edellä olemme jo puhuneet, että näitä alttareita on kaksi: kuolevaisuuden ja kuolematomuuden alttari. Edellinen on tullut pakolliseksi, jälkimmäinen on vapaaehtoinen. Pakollisiksi ovat tulleet esim. yhteiskunnalliset verot. Huipunsa tämä saavutti sotilasuhriin. Vahvempien oli uhrauduttava heikkojen ja kodin ja yhteiskunnan turvaksi. Siinä ihmiset uhrasivat nuo kolme helmeä, mikäli heillä niitä oli, ja ruumiinsakin. Se oli vastenmielinen ja kammottava uhri, joten vanhat rotu-uskonnot ryhtyivät ihmisiä siihen innostuttamaan. Vähitellen siihen totuttiin. Se meni veriin, luonteeseen. Sota muuttui hurmioksi. Kunnes tultiin siihen, että käytiin sotaa sodan vuoksi. Siihen oli tultu jo Jeesuksen päivinä. Juuri senkin vuoksi »aika oli täyttynyt». Nyt ei enää tarvittaisi uskontoja sitä varten, että ne innoittaisivat ihmisiä sotilasuhriin. Kyllä ihmiset ovat siihen jo tarpeeksi innokkaita. Sota on muodostunut himoksi. Niinpä Euroopan sota v. 1914 syttyi vain sotaista innostuksesta.

Se oli intohimoista urheilua, veristä nyrkkeilyä kansojen välillä.

On näin ollen selvää, että täytyy muodostua sellainen uskonto, aurinkouskonto, joka saisi ihmiset luopumaan sodasta ja ryhtymään rauhan-töihin, Kristusta seuraamaan. Johan Buddha oli sellaisen uskonnon aiheuttanut. Mutta siitä tuli enemmän passiivinen elämänymmärrys. Kristuksen elämänymmärrys on aktiivinen. Mutta kristikunta luisui materialismiin, itsekkyyteen, tullen lopulta vastakohtakseen, pahassa aktiiviseksi.

Koska siis kristikunta ei ryhtynyt uhraamaan rauhan ja valon alttarille, yrittivät viisaat muodostaa keskitetympään koulun pienempää, valikoidumpaa joukkoa varten. Ja niin syntyivät luostarit. Tarkoitus oli, että luostareissa kasvatettaisiin sellaisia yksilöitä, jotka olisivat hyvässä aktiivisia, lähtisivät ulos maailmaan totuuden tietäjinä, valon palvelijoina.

Nyt seuraa tärkeä kysymys: millaiset ihmiset olisivat olleet itseoikeutettuja astumaan luostariin? Aivan varmasti sellaiset ihmiset, joilla oli nuo kolme helmeä eli sanaa: 1) työnilo, ahkeruus, 2) puhtaus, sydämen ilo, kiitollisuus, 3) palvelemisenilo, kuuliaisuus. Tai niinkuin vapaamuurarit pylväittäensä mukaan niitä nimittävät: 1) kauneus, 2) voima, 3) viisaus. Tai niinkuin kirkollinen teologia niitä on nimittänyt: usko Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen.

Mutta vaikkakaan nämä, Väinämöisenkin aikaan etsimät kolme sanaa eivät olisikaan olleet luostariin mentäessä aivan saavutettuja, niin ne oli saavutettava luostarissa oltaessa, siellä tapahtuvan koulutuksen ja kasvatuksen avulla.

Että todella näin oli, se näkyy niistä kolmesta lupauksesta, jotka vaadittiin luostariin menijöiltä. Nämä lupaukset olivat: 1) köyhyyden, 2) naimattomuuden, 3) tottelevaisuuden lupaukset.

Nyt on selvästi ymmärrettävä, että nämä lupaukset veivät päämäärään eli voittoon vain siinä tapauksessa, että munkit ja nunnat todella saavuttivat nuo kolme helmeä. Sillä mitä hyödytti tehdä esim. köyhyyden lupausta, ellei ollut mahdollista saavuttaa vastaavaa helmeä: työn ja ahkeruuden iloa? Ilman tätä helmeä luostarit muuttuisivat vain laiskottelevien olentojen tyysijoiksi, eräänlaisiksi vaivaistaloiksi. Ja mitä hyödytti tehdä naimattomuuden lupausta, ellei voittanut vastaavaa helmeä: siveellistä puhtautta, sydämeniloa, kiitollista mieltä? Sillä ilman tätä helmeä luostarit muodostuisivat vain lemmentuokkujen, katkeroituvien olentojen asunnoiksi, jonkinlaisiksi sairaaloiksi. Ja mitä kannatti tehdä tottelevaisuuden lupausta, ellei itsekasvatuksen avulla hankkinut vastaavaa helmeä: kuu-
liaista mieltä, palvelevaista sydäntä? Ilman tätä helmeä luostarit muodostuisivat vain kapi-
nallisten olentojen, vallanhimoisten vehkeilijäin pesiksi, jonkinlaisiksi vankiloiksi.

Tämä siis oli luostarien ensimmäinen niin sanoaksemme valmistava tehtävä: varustaa oppilaansa näillä kolmella helmellä, kolmella sanalla, tehden heistä siten »sanan » julistajia. Sillä todellisuudessa ei kukaan kykene julistamaan »sanaa», ellei hän itse ole näitä kolmea perussanaa saavuttanut. Muussa tapauksessa tulee siitä vain »sanahelinää», ammattimaista agitatsionia.

Mutta luostarien kasvateilla oli vieläkin tärkeämpi läksy: uhrata nämä pylväistä löytämänsä kolme helmeä alttarille, Kristuksen, aurinko-uskonnon alttarille, jotta sitten vastalahjaksi saisivat alttarissa olevan aurinko-Sanan, Logos-sanan, joka taas omalla aurinkoisella tavallaan sisältää nekin kolme sanaa.

Tässä tärkeimmässä tehtävässään luostarit itse epäonnistuivat. Ja kun luostarit itse epäonnistuivat, niin mitenkä ne olisivat kyenneet oppilaitaan opastamaan!

Jotta luostareissa olisi osattu etsiä neljättäkin helmeä, tuota arvokkainta, olisi se edellyttänyt neljättä lupausta. Mutta miksi sitä ei tehty? Siksi, että kolmas lupaus, tottelevaisuuden lupaus oli tehty umpimähkään. Ei otettu selvää, eivät luostarit itse ottaneet selvää, ketä loppujen lopuksi toteltiin. Että munkit ja nunnat tottelivat luostarinsa johtajaa, apottia tai abbedissaa, sehän oli luonnollista. Eikä liioin voi sanoa kokonaan luonnottomaksi sitäkään, että apotit ja abbedissat vuorostaan tottelivat kirkon päätä,

paavia. Sillä kaikki olisi mennyt hyvin, jos paavikin olisi ollut tottelevaisuuden suhteessa Kristukseen. Jos niin olisi ollut, silloin luostarien ja kirkon koottu voima olisi virrannut Kristus-alttarille, rauhan, valon ja rakkauden valtakunnan luomiseen.

Vika oli niinollen korkeammassa johdossa, paavissa. Hän johtikin voimat sodan ja väkivallan alttarille. Kristuksen tilalle tulikin tuo salaperäinen neljäs tietäjä, hän, joka on puettu laupeudenharjoittajan valkeaan ja kärsimyksiä tuottavan uhipapin mustaan pukuun. Ja koko kristikunta on kuin se erämaassa eksynyt ihminen, jota kirkko neljännen tietäjän pukuihin puettuna kuljettaa mukanaan Betlehemiin, Kristus-lastan tervehtimään, mutta myöhästyy ja todellisuudessa kuljettaakin Jerusalemiin ristiinnaulitsemisen tilaisuuteen — painostaakseen jatkuvasti Kristuksen verikuoleman tärkeyttä ja välttämättömyyttä.

V.

RUUSU-RISTI-TEMPPELI.

Seuratkaamme vielä luostareita mysteriokoluina. Luostarien olisi ollut tehtävä neljäskin lupaus: lupaus *rauhan rakentamiseen*. Niiden olisi pitänyt sanoa itselleen ja oppilailleen: »Autuaita rauhan rakentajat.» Tietenkin luostarit tämän lupauksen johdosta olisivat joutuneet eroon paavista ja kirkosta. Luostarit olisivat itsenäistyneet ja niistä olisi voinut lähteä uusi, todellinen kristinusko. Kenties paavikin kirkkoineen olisi alistunut ja liittynyt mukaan. Tai olisiko kirkko noussut vastaan, jolloin tällaiset luostarit olisi tuhottu. Kenties niinkin olisi käynyt. Silloin munkit ja nunnat olisivat alkukristittyjen tavalla joutuneet marttyyreiksi. Mutta Kristuksen ja kuolemattomuuden kannalta katsoen, johon uskonnon on ihmisiä johdettava, on siunauksellisempaa kaatua Kristuksen kanssa kuin joutua petosta, valhetta ja väkivaltaa jatkuvasti edistämään. Sillä tuomion- ja tilinteonpäivää emme sittenkään voi välttää. Emme yksilöinä emmekä yhteisinä.

Niinpä europalain sivistyskään ei voi tilinteonpäiväänsä välttää. Tilinteonpäivä on osittain jo tullut, osittain se voimakkaasti kolkuttaa ovien takana. Kohtalon pyörässä olemme siirtyneet Kaloista Vesimieheen. Idän kolme tietäjää: Manu, Bodhisattva ja Mahatshohan ovat esiintyneet. Temppelein kolmen pylvään rakennusohjeet he antoivat teosofisen ohjelman kolmessa kohdassa. He pystyttivät kehdon alttaria varten 1875, perustamalla Teosofisen Seuran. Ja vaikkakin he tietäjäsilmillään näkivät, että heidän kehtonsa suurimmalta osalta joutuisikin sille salaperäiselle neljännelle tietäjälle, joka maailmansodan muodossa toimeenpanisi suuren veriuhrin ja ristiinnaulitsemisen (Kristus: mitä te teette yhdelle pienimmistä veljistäni, sen te teette minulle), niin kuitenkin he myös näkivät, että jossain maan kolkassa säilyisi heidän kehtonsa alkuperäistä tarkoitusta varten. Siinä suhteessa tietäjät itse viittasivat pohjolaan, erikoisesti Suomeen. Tiedämme kaikki, että maailmansodan aiheuttamien olosuhteitten pakosta Suomessa muodostui teosofiseen liikkeeseen lukeutuva seura, Ruusu-Risti. Ruusu-Risti talletti tietäjien teosofisen sanoman sellaisena kuin Blavatsky, Kuthumi ja Mooria sen esittivät.

Nyt seuraa kysymys: onnistuuko tietäjien kehto muodostua siksi uuden liiton temppeleksi, johon Kristus voisi alttarinsa perustaa ja Pyhää Ehtoollista pitää.

Tämän toteutumiseksi täytyy olla kahdenlaiset edellytykset. Täytyy olla jossain niin viisas kansa, että se sallii keskuuteensa muodostuvan valon temppelin, rauhan ja rakkauden alttarin. Ellei niin viisasta kansaa olisi nykyään, siirtyisi temppelin ja alttarin muodostuminen tulevaisuuteen ja kristikunta painuisi yhä suurempaan kurjuuteen.

Mutta ehkä sellainen kansa löytyy. Mahdotonta se ei ole, koska idän tietäjät ovat sen mahdollisuuden nähneet ja sille mahdollisuudelle kehdon pystyttäneet. Otaksukaamme, että Suomen kansa kykenisi olemaan tuo viisas kansa. Edellä teimme muutamia huomioita Suomen kansan suhteen ja tulimme siihen johtopäätökseen, että tälle kansalle ei suinkaan ole mahdotonta, että se sallisi Kristus-alttarin ja temppelin keskuuteensa muodostuvan.

Siirtykäämme nyt toiseen edellytykseen. Nousee kysymys: löytyykö tarpeellisia rakennusaineita temppeliä ja alttaria varten? Elävä temppeli ja alttari rakennetaan elävistä ihmisistä. Tässä kirjoitussarjassa olemme jo esittäneet, että Palestiinassa olivat nämä edellytykset. Mestari itse oli kolmen etevimmän oppilaansa keralla noussut kirkastuksen vuorelle. Siinä olivat pyhän, elävän uudenliiton temppelin minimiedellytykset. Yksi oppilaista olisi tullut, niinkuin sanoimme, länsimaisen Temppelin Manu-pylvääksi. Toinen oppilaista Bodhisattva-pylvääksi. Kolmas

Mahatshohan-pylvääksi. Kristus itse teki alttarin mahdolliseksi. Mutta Palestiina ei sallinut tällaisen temppelin ja alttarin keskuuteensa muodostuvan. Nyt, maapallon siirtyessä Kaloista Vesimieheen on uuden yrityksen aika.

Määritelkäämme aluksi itse temppelin, pyhän Mysterio-Opiston luonnetta ja tehtävää. Tämä Opisto eli Looshi ei suinkaan ole oleva laiskottelevien ja rahanorjien olentojen vaivaistalo, ei kademielisten tai lemmenkipeitten sairaala, ei kapi-nallisten tai komentamishaluisten olentojen van-kila. Se on oleva *työn keskus*. Sentähden se täytyy olla kuin elävä rauhoitettu linna korkealla vuorella, vaikkakin keskellä ihmiselämää. Sillä olisihan se julkinen uskonto, vaikkakin sen sydämenä olisi Mysterio-Opisto. Ei siis niinkuin kiinalainen taivaanvaltakunta kivimuurien ympäröimänä. Sillä muureina olisivat elävät ihmiset. Kenties sen ei tarvitsisi olla edes sellainen kuin Pythagoraan koulu. Kuitenkin Pythagoraan koulu oli mainio työn keskus. Siinäkin oli elävistä ihmisistä muodostunut kolminkertainen muuri, jonka turvissa oli varsinainen työnalttari, Pythagoras itse. Nämä elävistä ihmisistä muodostuneet muurit olivat samalla kolme pylvästä. Uloimman muurin, johon ulkoisen maailman rauhattomuus ensiksi kilpistyi, muodostivat kuuntelijat, *akoustikos*. Toisen suojamuurin muodostivat opiskelijat, *matemaatikos*. Sisemmän suoja-muurin muodostivat täydelliset, *teleios*. Pytha-

goras itse oli keskellä turvattuna ja opetus kävi keskuksesta ulospäin.

Tämä Mysterio oli kiinteästi järjestetty koulu ja työnkeskus. Mutta Kristus on tuonut uudet mahdollisuudet. Kristuselämään kuuluu jotain uutta. Sentähden Kristuksen uskontoon ja sen keskuksessa olevaan Looshiin on kuuluva jollain uudella tavalla kasvatettavaa ihmisainesta. Näiden ihmisten täytyy olla entistä enemmän heireillä. Heidän on osattava seistä omilla jaloillaan. Ihmisiä ei enää voida pakolla ja ylhäältä päin organisoida. Ihminen ei saa kuvitella seuraavansa Kristusta tuntipalkalla. Ei kuvitella olevansa kivenä toisen pussissa, vaan pikemminkin osana siinä kalliiossa, josta elämänvesi vuotaa. Ei olla köynnöskasvina, vaan viinipuuna tai oksana viinipuussa jne.

Tämän sanottuamme lähtekäämme tarkemmin määrittelemään Ruusu-Risti-Temppelissa tarvittavaa rakennusaineistoa. Lähdemme tavallisesta elämästä, menemme Temppeliä ja sen keskustaa kohti.

Yleismerkki, johon ihmiset voivat herätä tavallisessa elämässä on, että he kaipaavat enemmän valoa, totuuden tietoa. He aavistavat, että Kristus on enemmän kuin kärsivä vapahtaja: on opettaja, jonka neuvoja seuraamalla voimme kulkea hänen jäljessään elämän tiellä täydellisyyttä kohti.

Tämä on yleismääritelmä. Katselkaamme sitten aineksia kolmeen pylvääseen ja alttariin.

Tullakseen Mahatshohanin talouspylväeseen, tarvitaan lisäksi, että ihminen tahtoo tietoisesti voittaa laiskuuden, saavuttaa työnilon, ja että hän on kyllin sankarillinen laskeakseen tämän helmensä alttarille. Hänen on valittava, tahtooko hän kuitata alttarin valkeapukuisuuden almuilla, pidättääkseen taloudellisen aikaansaannoksen itselleen, luodakseen siten taloudellisia vaikeuksia kohtaloonsa, ja myöhemmin menettääkseen taloudellisen talentinsa, vai käyttääkö hän taloudellista talentiaan Mestari n työhön välittömästi, sydämen ilolla ja tietoisesti. Mikäli hän tässä osaa onnistua, avautuu hänessä itsessäänkin Mahatshohanin pylväs. Hän todellakin muodostuu eläväksi pylvääksi Mestarin työssä.

Sitten Bodhisattvan sivistyspylväs. On huomattava, että ihminen ei voi varsinaisella tavalla avautua sivistyspylväässä, ellei hän talouspylväässä osaa niin käyttää taloudellista talentiaan, että Mestarin siunaava käsi lepää hänen päällään. Hänen täytyy tunnustella itseään tässä suhteessa. Sillä kademielisyys, mustasukkaisuus ja kunnianhimo, joka Bodhisattvan pylväässä ovat kukistettavat, istuvat lujassa, jos ei osaa taloudellisella talentillaan päästää Mestarin siunausta sydämeensä. Mutta kun taloudellisen talentin oikea käyttö on avannut sydämen Mestarin siunaukselle, silloin ihmisen sydäimestä helpommin sulaa

kateus, mustasukkaisuus ja kunnianhimo. Hän voi sivistyspylväässä avautua todelliselle sivistykselle: sydämen ilolle, kiitollisuudelle. Mutta sivistyspylväässä ihmisen on osattava uhrata sivistystalenttinsa alttarille. Hänen on päästävä selville siitä, mitä varten häenelle on annettu sivistyksen, opin ja tiedon talentti. Pidättääkö hän sen itselleen menettääkseen sen myöhemmin, vai uhraako hän sen sydämen ilolla Mestarin työssä, tullakseen siten osalliseksi yhä suuremmasta tiedosta ja viisaudesta.

Manun pylväässä avautuakseen edellytetään, että ihminen on sekä taloudellisen että sivistyksellisen talentin uhrautuvassa käytössä saanut Mestarin siunauksen sydämeensä. Sillä ilman näitä kahta siunausta ihmisen on vaikea kukistaa vallanhimoa ja komentamisen halua. Mutta kahden edellisen siunauksen auttamana tämä kolmas voitto on mahdollinen. Hän voi saavuttaa valta-talentin: nöyryyden, kuuliaisuuden ja palvelemisen ilon. Hallintopylväässä ihmisen on osattava laskea tämän kolmannen voittonsa helmi alttarille. Hänen on ratkaistava, tahtooko hän hallita ja siten menettää talentinsa myöhemmin, vai laskeeko hän talentinsa alttarille, antaa Mestarin hallita ja ryhtyy palvelemaan.

Alttarilla on vielä omat erikoiset ominaisuutensa ja vaatimuksensa. Ja ihmisen on opittava osallistumaan alttarinkin ainekseksi. Tullakseen alttarin ainekseksi, osalliseksi Logos-sanasta, täy-

tyy ihmisen osata kieltäytyä tottelemasta tuota salaperäistä neljättä tietäjää, häntä, joka päältäpäin on puettu laupeudenharjoittajan valkeaan pukuun, mutta joka sen alla kantaa kärsimyksiä aiheuttavan uhripapin mustaa pukua. Altтарin ainekseksi tullakseen ihmisen sensijaan täytyy olla kuin Jumalan Äiti, sukupuolestaan huolimatta, olkoon hän mies tai nainen. Hänen on jatkuvasti osattava olla Pyhästä Hengestä rasakaana, osattava tuskalla ja työllä jatkuvasti synnyttää Kristus, totuuden ja rakkauden elämä.

Ei ole vaikea ymmärtää, että etenkin teosofisruusuristiläisen sanoman ja -liikkeen tehtävänä on kasvattaa tällaisia ihmisiä. Ja nyt tulemmekin tärkeään kohtaan. Edellä esitimme nämä ihmiset neljänä asteena eli ryhmänä, temppelin kolmen pylvään ja altтарin mukaan. Mutta selvää on, että ennenkuin Ruusu-Risti-temppeli — jota Pekka Ervast suunnittelee kirjassaan »Kadonnut sana» — voidaan avata, täytyy olla vähintään neljä sellaista ruumiillisesti elävää johtavaa ihmistä, palvelevaa veljeä, jotka Mestarin johdolla ja omin vapaaehtoisin ponnistuksin ovat kukin tai ainakin yhteisesti saavuttaneet nuo edellä esittämämme vertauskuvallisen looshin pylväissä ja altтарissa olevat neljä helmeä eli tunnussanaa; jotka neljä ihmistä ovat kääntäneet miekkansa ristiksi, kääntäneet sen omaan rintaansa, jotka ovat kyenneet käytännöllisessä tajunnassaan nousemaan Vuorisaarnan kirkastuksen vuorelle, se

on: osaavat sulattaa ja ymmärtää Pekka Ervastin uudelleenjärjestämän Vuorisaarnan elämänymmärrystä.

Pekka Ervast sanoo, että Ruusu-Risti looshi täytyisi olla todellinen, eikä enää vertauskuvallinen. Ja onhan selvää, että mahdotonta on astua vertauskuvista todellisuuteen, ellei todellisuutta ole saavutettu. Mutta kun todellisuus saavutetaan ensin vähintään neljässä ihmisessä, silloin kolme heistä palvelee ja toimii pylväissä ja neljäs alttarissa. Heihin liittyy kasvava määrä palvelevia ja toimivia Veljiä.

Milloin tämä toteutuu? Totentuuko se Suomessa? Vai siirtyykö sen toteutuminen toiseen maahan ja myöhempään aikaan? Se riippuu meistä elävistä ihmisistä. Mestari odottaa, kunhan vaan me olisimme valmiita. Ja kerran tällainen Temppelelly syntyy ja muodostuu. Kun se on todellinen, silloin se myös on hierarkkinen. Se on työnkeskus. Se on tietoisesti kuin yksi sielu ja yksi ruumis. Se on kuin elävä pyramidi, jolla on tietoinen suhde Valkoiseen Veljeskuntaan. Siinä on valta Jumalalla, siinä toteutuu Jumalan, Isän tahto niin maassa kuin taivaissa.

Tällainen Looshi voisi ymmärtää suuria Jumalan Poikia ja avata Heille ovensa. Toivomme mukaan siihen Looshiin eli Temppeleliin voisi astua opettamaan se kosmillinen Jumalan Poika, se suuri Opettaja, suuri Vapahtaja, jonka syntymisen varalle idän tietäjät v. 1875 kehdon pys-

tyttivät, teosofisen liikkeen perustivat, ja jonka me tunsimme nimellä Pekka Ervast; jonka kosmillis-hierarkista asemaa maailmassamme ja ihmiskunnassamme allekirjoittanut on joutunut kirjoissaan perusteellisesti esittämään. Samoin saattaisi siihen Looshiin astua opettamaan se toinen, historiallisesti katsoen ensimmäinen suuri Jumalan Poika, Jeesus Kristus, jonka kosmisen Kristuksen asemasta ja mullistavasta merkityksestä Pekka Ervast kirjoissaan on perinpohjaisesti selvää tehnyt. Edelleen siihen Looshiin tai Temppeliin voisivat astua opettamaan, palvelemaan ja työtä tekemään toiset Mestarit. Sillä se temppeli ja sen uskonto, tai paremminkin elämänyymmärrys sisältäisi itseensä kaikki vanhat uskonnot puhdistettuina, esitettyinä niiden alkuperäisessä selkeydessä.

VI.

KULKU TEMPPELIIN MESTARIN VUORISAARNAN OPPIA SEURAAMALLA.

Pekka Ervast suomensi ja järjesti Vuorisaarnan uudelleen. Vuorisaarna-kirjansa lopussa hän erikoisesti järjestää uudelleen Jeesuksen viisi käskyä, nimittäen niitä Taivaallisen Isän Viideksi Käskyksi. Tähän esitykseen kuuluu näinollen vielä, että selvittelemme itsellemme miten me näitä käskyjä seuraamalla rakennamme ruumiistamme siinä asuvan Pyhän Hengen temppeliä, miten työntekijöinä saamme leipää taivaasta, ja kuinka siten kuljemme kaitaa tietä uudestisyntymisen ahtaasta portista sisälle Jumalan valtakuntaan.

Teosofiassa ja Ruusu-Ristissä, samoin kuin alkuperäisessä kristinuskossakin, olemme oppineet ymmärtämään, että ihmisen olemuksessa on pääasiallisesti kaksi puolta: ajallinen ja ikuinen. Ajalliseen ei kuulu vain karkea ruumis, sillä kuoleman toiminta jatkuu kuoleman jälkeen siihen asti, kunnes ihmisestä on jälellä vain se,

mikä on kuolematonta. Tuo kuolematon meissä on auringon kansalainen, kuolevainen on maaemon lapsi. Ihmisen täytyy osata tulla aurinko-olennoksi maaemon koulussa. Sentähden ihmisen täytyy uudelleen ja uudelleen syntyä tänne maaemon kouluun. Kuolema on voitettava. Kuolevainen on pukeutuva kuolemattomuuteen. Kokemus on osoittanut, niinkuin edellä olemme esittäneet, että kuolemattomuuden kolminaismaailma on kaikissa kolmessa olemuspuolessaan jo astunut ihmiskuntaan. Mutta, niinkuin Pekka Erväst tapasi sanoa, ihmiskunta omasta puolestaan ei vielä ole astunut sisälle Jumalan valtakuntaan. Siksi Kristus, Logos, Isä, vaikuttaa etupäässä sisäisenä voimana. Mestaria ja vuorisaarna ei vielä yleensä tunnusteta käytännölliseksi. Omissa sodissaan ihmiset varmaankin heräävät tajuamaan, että heidän kehuttu käytännöllisyytensä on mitä tuhoisinta epäkäytännöllisyyttä, ja että Mestari ja vuorisaarna avaakin tien käytännöllisyyteen.

Edellä olemme perusteellisesti osoittanut, että uuden yrityksen aika on tullut. Taas meiltä erikoisen voimakkaasti kysytään: alatteko sietää ja ymmärtää Jumalan Poikaa ja Hänen oppiaan? Vuorisaarna on uudistettuna esitetty suomenkielellä. Ja myöskin englanninkielellä. Jospa me ihmiset nyt jo osaisimme kysellä, kuunnella ja ymmärtää! Tulisimme ymmärtämään, että vuori-

saarnassa esitetään ohjeet ihmisen uudelleen luomiseksi.

Ruumiillisen ja henkisen lapsen syntyminen ovat rinnakkaisilmiöitä. Toisen yhteydessä huomattavien tapausten ymmärtäminen auttaa toistakin ymmärtämään.

Ruumiillinenkin lapsi on tavallaan olemassa jo ennen syntymäänsä. Sikiö muodostuu ja kasvaa äitinsä kohdussa ja saa ravintoa äitinsä ruumiista. Jos tiehyt tukkeutuisi, lakkaisi ravinnonsaanti ja sikiö kuolisi.

Sama on laita henkisessä uudestisyntymisessä. Eläessämme tavallista elämää olemme me sikiön tavalla yhdistetyt Taivaalliseen Ihmiseemme napanuoralla, jota nimitetään pyhäksi hengeksi, omaksitunnoksi jne.

Jonkinlainen tietoisuuden aste-eroitus ruumiillisen ja henkisen sikiön välillä kuitenkin on. Ruumiillinen sikiö kasvaa ilman itsetietoisuutta. Sensijaan ihmisen on jo ennen henkistä uudestisyntymistä herättävä — sitä juuri sanotaankin henkiseksi — herättävä tajuamaan, että hänen on itsekin huolehdittava henkisen napanuoransa avautumisesta ja avautuneena pysymisestä, jotta hengen sikiö saisi ravintoa taivaalliselta aurinkotasolta.

Ihmisen omaa ponnistusta vuorisaarnan tiellä, taivaallisen tiehyeen toiminnassa pysymiseksi, voitaisiin nimittää uskoksi, uskonelämäksi, Pyhästä Hengestä raskaana olemiseksi.

Nyt ei ole vaikea ymmärtää, että ellei ihminen ensiksikin huoli vastaanottaa sisästäpäin tulevaa herätystä, ellei hän toiseksi välitä elää sitä uskonelämää, jonka vaikutuksesta tiehyt pysyisi auki ja henki-sikiö jatkuvasti saisi ravintoa auringon tasolta, niin ihmisen henkinen uudestisyntyminen joko epäonnistuu tai myöhästyy, ja uudestisyntymisen mahdollisuus siirtyy seuraavaan tai seuraaviin ruumistuksiin.

Mutta tässäpä nimenomaan neuvoa ja apua tarvitaankin, tästäpä varsinainen vuorisaarnan neuvojen ja käskyjen seuraaminen alkaakin.

Ensin sopii kuitenkin kysyä: mitkä ovat ne »viholliset», jotka houkuttelevat ihmistä kuolevaisuuden poluille?

Tässäpä Mestari nimenomaan varustaa meidät tiedon avaimilla. Kristuksen, Taivaallisen Isän viidessä käskyssä mainitaan nuo vastustavat voimat: suuttuminen, aistillisuus, valhe, väkivalta, sota. Ne ovat viisi näkymätöntä voimaa, ilmavallan herrautta. Näihin alempiin voimiin on asetettava kieltäytymisen ja passiivisen vastarinnan kannalle, jumalalliseen totuuteen, rakkauteen ja hyvyyteen sensijaan myönteiselle, toimivalle kannalle.

Käykäämme nyt tutkimaan näitä Kristuksen, Taivaallisen Isän viittä käskyä.

Sanotaan: työntekijä on ruokansa ansainnut. Kun siis ihminen ryhtyy itsekasvatukselliseen ja henkiseen työhön näiden viiden käskyn suun-

taan, saa hän myös ravintoa Jumalan maailmasta.

Ensimmäinen harhaan houkutteleva vihollinen on siis viha, suuttuminen. Mikäli suutumme, sikäli muodostuu häiriöitä ja tukketumia henkiseen ravintokanavaamme ja me emme saa leipää taivaista.

On huomattava, että Kristus jatkaa siitä, mihin ennen oli tultu. Rotu-uskonnoissa on ihmisiä valmistettu vastaanottamaan suuttumattomuuden ihannetta siten, että heitä on kielletty äärimmäisestä suuttumuksen ilmauksesta: taposta, murhasta. Kuitenkaan ei tappamattomuus-käskyn noudattaminen sinään riittänyt tuomaan leipää auringon maailmasta. Niinkuin Jeesus sanoo: »Ei Mooses antanut teille taivaasta leipää.» Tappamattomuuden noudattaminen antoi leipää yhteiskunnallisen moraalin maailmasta, raviten siten noudattajiaan valmistavalla siveellisyydellä.

Kysymme nyt: kutka erikoisesti kykenevät vastaanottamaan suuttumattomuuden ihanteen? Ne joilla on korvat kuullakseen, ne ihmiset, jotka jo luonnostaan kammoksuvat tappoa. Jos ihminen vielä kuin luonnostaan hyväksyy tapon, puolustellen sitä joillain syillä tai verukkeilla, silloin hän tuskin on mahdollinen omaksumaan suuttumattomuuden ihannetta. Mutta ken jo luonnostaan kauhistuu tappamista, hänellä on mahdollisuus kuulla ja älytä Kristuksen sanat »Olette kuulleet sanotuksi vanhan ajan ihmisille

'älä tapa', mutta minä sanon teille: älä suutu.»

Ihminen voi kuitenkin olla tottelematon. Kuultuaankin hän voi tukkia korvansa ja asettua puolustamaan suuttumisen oikeutta. Sellaista sanotaan itsensä paaduttamiseksi. Myöskin hän voi katua, asettua lujemmin suuttumattomuuden kannalle ja kasvattaa itseään edelleen. Silloin hän osallistuu Jumalan luomistyöhön itsessään. Ja työntekijä on ruokansa ansainnut. Kristus-sikiö saa ravintoa taivaasta päin ja ihminen persoonallisuutenakin osallistuu tähän ravintoon. Niinkuin Kristus sanoo: »Katso, minä seison oven takana ja kolkutan, jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen luoksensa sisälle ja aterioin hänen kanssaan ja hän minun kanssani.»

On huomattava, että ovensa avaa se ihminen, joka hyväksyy Kristuksen käskyn ja ryhtyy sitä noudattamaan. Kenties onkin tässä sopiva huomauttaa epäilijöille: hankkikaa omaa kokemusta vuorisaarnan käskyjen seuraamisessa! Silloin tulette huomaamaan niiden käytännöllisyyden.

Sitten toinen vihollinen. Se on hiukan syvemmällä oleva aistillinen mielikuvitus. Jos aistillisuus saa vallata ajatuselämän ja mielikuvituksen, lähtee ihminen tuhlaamaan voimansa, senkin minkä suuttumattomuudellaan on saavuttanut, aistillisuudessa. Seurauksena on väsymys, tus-

kastuminen, asteettainen katkeroituminen. Ja niin hän on jälleen kiertämässä kuolevaisuuden kehää. Johtopäätös: suuttumattomuuden ihannettakaan ihminen ei voi toteuttaa pitkälle, ellei hän kutsu avukseen siveellisen puhtauden ihannetta.

Tässäkin Kristus jatkaa siitä, mihin ennen Kristusta oli tultu. Ennen Kristustakin oli asetettu valmistavia vaatimuksia puhtauden suhteen, että mies ja nainen muodostivat avioliiton, jota ei saanut rikkoa. Heille sanottiin: »Älä tee aviorikosta.» Ja tämänkin vanhan käskyn noudattaminen antoi noudattajalleen yhteiskunnallisen siveellisyyden ravintoa. Mutta sellaisenaan se ei riittänyt antamaan leipää aurinkomaailmasta. Kuitenkin sekin kehitti sisäistä kuuloaistia. Ja kuuloaisti on hereillä niillä, jotka jo tuntevat kammaa aviorikosta kohtaan. Sisäisillä korvillaan, yhdessä ulkoisten korviensa kanssa, saattavat he kuulla Kristuksen neuvon: »Olette kuulleet sanotuksi: 'älä tee aviorikosta', mutta minä sanon teille: älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas.»

Kuulokyvystään huolimatta saattaa ihminen työntää luotaan tämänkin käskyn, asettua puolustamaan vanhoja tottumuksia ja näkökantoja. Mutta hän saattaa, ainakin ollessaan riittävästi kypsynyt, ryhtyä työhön kasvattaakseen itseään tämän ihanteen mukaisesti. Tämän työn vaikutuksesta hänen sisäinen Kristus-sikiönsä saa tar-

vitsemaansa ravintoa. Ja ihminen tulee ravituksi siinä ohella.

Samalla itsensäkasvattaja oppii ymmärtämään alemmankin luonnon puhtauden unelmaa. Luonto unelmoi: kaunista olisi ihmisten elämä, jos he pysyisivät siinä ensilemmen kainoudessa ja puhtaudessa, jossa kasvikunta kokonaisuudessaan elää ja mikä eläinkunnassakin on osittain säilynyt. Ihmisten olisi opittava ymmärtämään, että ensilemmen luonnollinen kauneus on oleva lähtökohta ylöspäin inhimillis-jumalalliseen rakkauteen eikä suinkaan lähtökohta alaspäin. Sentähden ihmisen on otettava Kristukselta neuvo vastaan. Kristus sanoo niille, joilla on kuuliaisuu-den korvat: puhdistu mielikuvituksesi ja ajatus-elämäsi!

Ja taas on työntekijä ruokansa ansainnut. Kanava pysyy auki ja taivaallinen ravinto valautuu ihmiseen. Ja ihminen jaksaa ponnistella.

Kolmas vihollinen on valhe ja vilppi ja vanominen.

Nuorena kuulin kertomuksen eräästä miehestä, joka aina valehteli. Sattui sitten niin, että kyläkunnan väki oli heinänteossa kaukana niityillä. Oli kaunis ilma ja ajettiin kuivia heiniä latoihin. Nyt tuo valehtelija meni niitylle ja kertoi, että kylässä on syttynyt tulipalo ja koko kylä on vaarassa. Heinäväki joutui vaikeaan välikäteen ja he kysyivät: »Puhutko sinä nyt totta?» Mies vakuutti: »Ellen milloinkaan ennen olisi totta

puhunut, niin tällä kertaa kuitenkin puhun totta.» Nyt ei voitu muuta kuin keskeyttää heinäkorjuu ja mennä kiireellä kotiin. Mutta mitään tulipaloa ei ollut. Mies valehteli tälläkin kertaa.

Tällaisten valehtelijain kesken ei minkäänlainen luottamuksellinen yhteistyö olisi mahdollinen. Sentähden ihmiset olivat jo vanhoina aikoina sopineet siitä, että ainakin vakavissa tilanteissa, jolloin seisottiin kuin Jumalan kasvojen edessä, täytyi puhua totta. Tuli tavaksi, että nimenomaan vedottiin Jumalan läsnäoloon silloin, kun oli tärkeätä puhua totta. Vanhat uskonnot hyväksyivät tämän, nimittivät sitä valaksi, ja tehostivat valansa pitämisen tärkeyttä. Pidettiin peräti häpeällisenä ja rikollisena vedota Jumalaan ja kuitenkin valhetella. Ja ihmiset huomasivat, että kun he valansa rikkoivat, joutuivat he syytetyiksi omassatunnossaan. Sitävastoin omatunto pysyi rauhallisena, kun he valansa pitivät.

Mutta tämänkään käskyn noudattaminen ei vielä riittänyt tuomaan leipää aurinkotasolta. Mooseskaan ei sitä antanut. Ennenkuin tiehyt aurinkotasolle aukenee, täytyy ihmisen ymmärtää olevansa aina Jumalan kasvojen edessä. Kaikki hänen puheensa on oleva valan arvoista. Sentähden Kristus sanoo: »Olette kuulleet sanotuksi vanhan ajan ihmisille- 'älä vanno väärin, vaan täytä valasi Herralle', mutta minä sanon teille: älä vanno.»

Korvat tämän uuden käskyn kuulemiseen ovat

niillä ihmisillä, jotka jo kunnioittavat vanhaa käskyä, jotka luonnostaan kauhistuvat väärää valaa.

Mutta tällöin vala onkin tarpeeton. Etenkin, kun valakaan ei ole mikään varma keino, jotta ihmiset saataisiin totta puhumaan. Mitään ei voida asettaa valan vakuudeksi, niinkuin Jeesus sanoo: »Taivas on Jumalan valtaistuin, maa hänen jalkainsa alunen; ette voi tehdä yhtäkään pääanne hiusta valkeaksi ettekä mustaksi.» Sentehtäiden ihmisen on turhaa vanhoja. Tärkeämpää on opetella puhumaan aina totta. Ei kuitenkaan mitään »totta» tahansa. Puhutun totuuden täytyy olla rakkauden kyllästyttämä. Samoin puhutun rakkauden täytyy olla totuuden kyllästyttämä. Puhe on oleva enkelin kaltainen totuuden ja rakkauden sanansaattaja.

Etenkin tämän kolmannen käskyn suhteen on helppo ymmärtää, että ihminen sitä noudattaessaan rakentaa Pyhän Hengen temppeliä. Ja taas saa työntekijä aterioida yhdessä Kristuksen kanssa.

Sitten neljäs vihollinen. Se muodostuu siten, että ihminen tuskastuu yleisiin ja omien tekojensa karmallisiin vaikeuksiin ja taistelee niitä vastaan, sensijaan että ensiksi yrittäisi olla auheuttamatta huonoa karmaa ja toiseksi oppisi voittamaan pahan hyvällä.

Vanhaan aikaan ihmisten sallittiin tutustua syyn ja seurauksen lakiin siten, että he saivat

toisiaan syyttää, tuomita ja kostaa. He saivat esiintyä kuin karman toimeenpanijoina toisilleen, vaatiakseen »silmän silmästä ja hampaan hampaasta». Alkeelliselle ihmisluonnolle oli helpompaa syyttää ja tuomita toista kuin itseään. Myöhemmin ihminen alkoi tajuta, että hänen oli vaadittava itseltään. Kuitenkin vanhaakin käsky noudatettaessa kehittyi sisäinen kuulo. Keskellä kaikkea ihminen saattoi kuulla Kristuksen äänen: »Olette kuulleet sanotuksi: 'silmiä silmästä ja hammas hampaasta', mutta minä sanon teille: älkää tehkö vastarintaa sille, joka on paha.»

Tämä on perusteellisesti mullistava käsky. Ihminen, jolla on korvat, voi sen ensin hyväksyä älyllään. Se on kuin hän hyväksyisi taivaallisen arkkitehdin piirustukset. Sitten astuu rakennusmestari ihmisessä esille, ja tämä ryhtyy rakentamaan yhdessä Luojaansa kanssa uuden ihmisen luomiseksi. Siinä yhteistyössä hän oppii tuntemaan jumalallisen Lain korkeampaa, sisäisempää puolta: anteeksiantavaisuutta, kärsivällisyyttä, kärsimyksien vapaaehtoista kantamista, pahan hyvällä voittamista.

Tätä tehdessään ihminen saa jälleen, uudella ja syvällisemmällä tavalla aterioida Kristuksen kanssa. Tai ellei Kristus vielä ole ihmisessä syntynyt, niin Kristus-sikiö hänessä saa taivaallista ravintoa. Mutta samalla tämä vahvistaa persoonallista ihmistä hyvässä, niin että ihminen jaksaa kulkea Kristuksen neuvon mukaan.

Sitten viides vihollinen.

Muinaisina aikoina ihmisten sallittiin pyrkiä ihanteellisuuteen sellaisella rajoitetulla tavalla, että riitti, kun he rakastivat edes niitä ihmisiä, jotka kuuluivat samaan uskontoon, samaan kansallisuuteen, isänmaahan, kieleen jne. He saattoivat jopa vihata niitä ihmisiä, jotka kuuluivat toiseen uskontoon, isänmaahan, kieleen, kansallisuuteen.

Tällainenkin ihanteellisuus ravitsi ihmisiä jotenkuten. Se antoi ravintoa joistakin ilmavallan herrauksista ja valloista, mutta ei tietenkään Kristuksen aurinkomaailmasta. Kaikki uskonnollinen ja ihanteellinen kiihko, suvaitsemattomuus ja ahdasmielisyys tukkii henkisen ravintotiehyeen.

Kuitenkin kiihkoihanteellisuuskin kasvatti jonkinlaisia sisäisiä korvia, niin että ihminen saattaa kuulla Kristuksen neuvon: »Olette kuulleet sanotuksi: 'rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihollista', mutta minä sanon teille: älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä.» Älä sodi aseilla, älä kynällä äläkä puheella. Valaise, rakenna ja luo. Kylvä iankaikkisen elämän, totuuden ja rakkauten hyvää siementä. Ja taas on työntekijä ruokansa ansainnut.

Yhdistäkäämme nyt kaikki nämä viisi äkskyä. Ensin varoittavassa mielessä. Jos joku luulee tai uskoo olevansa kristitty tai teosofi ja tahtoo saada varmuutta siihen, onko hän oikealla to-

lalla, niin tutkikoon itseään: onko hänessä kiihkoa ja suvaitsemattomuutta, halua koston ja väkivaltaan, taipumusta kaksimielisyyteen, myrkytettyyn kielenkäyttöön, vannomiseen, askartelevatko ajatukset aistillisissa mielikuvissa, onko vihaa ja suuttumusta sydämessä? Olkoon ihminen vilpitön itsensä edessä. Sanokoon Jumalalle: olen tehnyt tiliä itseni kanssa ja huomannut, että vielä on kuonaa sielussani. Mutta minä tahdon yrittää.

Jokainen käsky avaa ja antaa taivaallista ravintoa seuraajalleen, mutta mikä sitten on yhteinen tulos kaikkien käskyjen seuraamisesta? Onhan Mooseksenkin käskyissä lupaus: »Että kauan eläisit ja menestyisit.» Mikä siis on yhteinen tulos Kristuksen käskyjen seuraajalle? Tulos on nimenomaan se, että ihmisessä syntyy Kristus. Mitä varten hän muutoin olisi kuulevin korvin vastaanottanut sisäisen kutsun, ollut Pyhästä Hengestä raskaana, tehnyt yhteistyötä Kristuksen neuvoja seuraten, saanut työmiehenä leipää taivaasta — ellei juuri sitä varten, että Kristus hänessä syntyisi. Niinhän sanotaankin heti viidennen käskyn jälkeen: »Että tulisitte taivaallisen Isänne pojiksi.»

Mutta loppuuko Kristuksen käskyjen tarpeellisuus ihmiselle silloin, kun Kristus hänessä syntyy? Ei mitenkään. Kristuksen käskyt ovat tärkeät oppaat ihmiselle sekä ennen että jälkeen Kristuksen syntymän. Sillä Kristus-lapsen on

ihmisessä kasvaminen nuorukaiseksi, aikuiseksi, täyteen miehuuteen. Sanotaanhan käskyjen noudattamisen toisena lupauksena: »Niinollen tullette vielä täydelliseksi, niinkuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen.»

Olemme nyt tutustuneet Kristuksen oppiin, Kristuksen uskontoon. Olemme yrittäneet ymmärtää Kristusta. Ja nyt rohkenen kysyä: eikö kristinusko olekin Kristuksen ja hänen oppinsa seuraamista?

Kokemus sanoo: on. Kristinusko on Kristuksen seuraamista uudestisyntymisen tiellä; syntymistä ja vihkiytymistä Jumalan Valtakuntaan, Logoksen Valkoiseen Veljeskuntaan, Pyhien yhteyteen.

Nykyisissä ajankänteissä tuo Veljeskunta astuu entistä elävämpänä ja voimakkaampana ihmisten eteen ja kysyy: millaisten olentojen seuraan tahdotte pyrkimyksenne suunnata? Kenet valitsette oppaaksenne.

Kysymykset kolkuttavat ihmisten tajunnan ovilla sekä pahoina että hyvinä päivinä. Ei riitä, että vain hädän ja vaikeuksien ahdistamina käännymme Jumalan puoleen tai osoitamme sovinnollista ja suvaitsevaista mieltä keskuudessamme. Myöskin, ja ennen kaikkea, on samoin muistettava Jumalaa ja oltava myötämielisiä toisillemme hyvinäkin päivinä. Yksilöinä, ryhmänä ja kansoina meiltä kysytään yhä selvemmin ja voimaperäisemmin: tahdotteko pyrkiä kansa-

laisiksi Jumalan valtakuntaan? Totuuden etsijältä kysytään, teosofeilta, ruusu-ristiläisiltä kysytään, tiedätkö mikä on hierarkia, se pyramidi, se temppeli, jossa Vuorisaarnan Jumalan tahto toteutuu? Tahdotko osallistua sen temppelin rakentamiseen itsessäsi ja veljiesi kanssa?

SISÄLLYS:

ALKUSANA:

	Sivu
Vaeltajia haastattamassa	5

USKONTO JA KRISTUS:

I. Usko Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen	17
II. Kristus-alttarin muodostuminen	31
III. Uskonpuhdistus ja teosofia	46
IV. Luostarit henkisinä kouluina	60
V. Ruusu-Risti-Temppele	69
VI. Kulku Temppeleihin Mestarin Vuorisaarnan oppia seuraamalla	78

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

Kirjallisuutta:

Pekka Ervast:

RUUSU-RISTIN SYNTYSANAT SUOMESSA. Hinta 18:—.

KIUSAUSTEN KOULUSSA. Hinta 15:—.

VALOA POHJOLASTA. Hinta 3:—.

Johannes Kotipelto:

MITEN TULIN TEOSOFIKSI? Hinta 5:—.

TOTUUDENETSIJÄ. Hinta 12:—.

J. R. Hannula:

VUORISAARNAN OPPILAAN NÄKÖKULMASTA I—V. Hinta yht. 75:—.

PEKKA ERVASTIN ASEMA. Hinta 5:—.

IHMINEN, MITÄ MIETIT? Hinta 15:—.

SANANEN VIELÄ PEKKA ERVASTIN ASEMASTA. Hinta 3:—.

Hinta 10:—